

Nebojša Pop-Tasić

Zakaj ptiči pojejo

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

Predstavo posvečamo Vladimirju Makucu.

Nebojša Pop-Tasić

Zakaj ptiči pojejo

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica,
sezona 2016/2017, uprizoritev 1
Premiera 29. septembra 2016
na velikem odru SNG Nova Gorica

Zasedba	4
Pogovor z Nebojšo Pop-Tasićem Gledališče je skupinski obred človeškosti	7
Nina Šorak Krik	17
DRAMSKO BESEDILO Zakaj ptiči pojejo	21
Mlad član igralskega ansambla Matija Rupel	50
Nagrade Gospa Bovary	51
Marjuta Slamič	52
Festivali in gostovanja Gospa Bovary Postani obcestna svetilka Tartuffe	53
Ob upokojitvi Mire Lampe Vujičić	55
In memoriam Sandi Krošl	67
Klavdija Figelj Grunfdesign 1976–2016: ob 40. obletnici ustvarjalnega sodelovanja umetnika Branka Drekonje s SNG Nova Gorica	69
Posvetilo Vladimir Makuc	73
Kontakti	74

Nebojša Pop-Tasić

Zakaj ptiči pojejo

2016

Prva slovenska uprizoritev

Režiserka **Yulia Roschina**

Dramaturga **Ana Kržišnik Blažica** in **Nebojša Pop-Tasić**

Lektor **Srečko Fišer**

Scenografinja in kostumografinja **Vasilija Fišer**

Skladatelj **Branko Rožman**

Oblikovalca odrskega giba **Ravil Sultanov** in **Natalia Sultanova**

Oblikovalec svetlobe **Jaka Varmuž**

Oblikovalka maske **Ana Lazovski**

Pomočnica lektorja **Laura Brataševc**

Vodja predstave **Marino Conti**, šepetalka **Urška Modrijan**.

Tehnični vodja **Aleksander Blažica**, tonski in video mojstri **Vladimir Hmeljak**, **Majin Maraž** in **Stojan Nemec**, lučni mojstri **Samo Oblokar** (vodja), **Marko Polanc** in **Renato Stergulc**, rekviziterja **Damijan Klanjšček** in **Gorazd Prinčič**, frizerki in maskerki **Katarina Božič** in **Hermina Kokaš**, garderoberki **Jana Jakopič** in **Mojca Makarovič**, odrski mojster **Staško Marinič**, odrski tehniki **Dean Petrovič**, **Bogdan Repič** in **Dominik Špacapan**, vrviščarja **Damir Ipavec** in **Ambrož Jakopič**, odrski delavec **Jurij Modič**, šivilji **Nevenka Tomašević** (vodja) in **Marinka Colja**, mizarja **Marko Mladovan** (vodja) in **Primož Markočič**.

Oblikovalec rekvizitov **Branko Drekonja**.

Grivar, upokojenec **Jože Hrovat**
Klokotec, policaj **Gorazd Jakomini**
Klokotčeva, njegova žena **Ana Facchini**
Vlasta, medicinska sestra **Marjuta Slamič**
Galeb, absolvent medicine **Vito Weis** k. g.
Polojnik, žalostni dedič svoje tete **Matija Rupel**
Povožena peška **Arna Hadžialjevič**
Ščinkavec, trgovec z rabljenimi ljudmi in živalmi **Blaž Valič**
Jež, igralec **Žiga Saksida** k. g.
Poštar, bivši nogometaš **Miha Nemec**

Gledališče je skupinski obred človeškosti

Pogovor z Nebojšo Pop-Tasićem

Nebojša Pop-Tasić se je rodil leta 1962 v Zemunu v Srbiji, osnovno in srednjo šolo pa je končal v Pančevu. Leta 1989 se je vpisal na Fakulteto dramskih umetnosti v Beogradu – smer kulturni management, gledališka in radijska produkcija. Igral je v glasbeni skupini *Nemirne bebe*. Od leta 1984 do leta 1992 je delal kot novinar in urednik. Leta 1992, ob začetku bombardiranja Sarajeva, je zapustil Srbijo in se preselil v Slovenijo. V Mariboru je ustanovil glasbene skupine *Romano Rai*, *Ciganska jazzbina* in *Karlo Jederman*. V časopisu *Večer* je začel pisati satirične kolumne. V Mariboru je kot režiser, dramaturg, avtor teksta, avtor glasbe in igralec pri številnih predstavah sodeloval z Dramo SNG Maribor, Lutkovnim gledališčem, Gledališko šolo Prve gimnazije, Zvezo društev za cerebralno paralizo – Sonček itn. Leta 2004 se je preselil v Ljubljano in od tedaj sodeluje z gledališčem Glej, Slovenskim mladinskim gledališčem, SNG Drama Ljubljana ter ŠKUC Gledališčem. Največ je sodeloval z režiserjem Jernejem Lorencijem, v zadnjem času pa se predvsem ukvarja s pisanjem dramskih besedil za odrasle in otroke. V SNG Nova Gorica je v sezoni 2014/2015 z režiserko Yulio Roschina ustvaril us-

pešno in večkrat nagrajeno uprizoritev *Gospa Bovary*. Je prejemnik več nagrad, predvsem Grün-Filipčevega priznanja za dosežke v slovenski dramaturgiji, in bršljanovega venca, priznanja ZDUS za umetniške dosežke v letu 2015, za cikel dramskih besedil, med drugim tudi za besedilo *Gospa Bovary*. Pred kratkim je na Festivalu slovenskega filma v Portorožu dobil nagrado vesna za najboljši scenarij za film *Družinski film*.

Lahko začneva kar na koncu? Ali pa na začetku ... kakor vzameš. Pri tvoji zadnji dramaturgiji in zadnjem besedilu, *Zakaj ptiči pojejo*. Zdaj sicer že hitiš s pisanjem drugih besedil ... Pa me zanima, kako se znajdeš v tej shizofreni vlogi avtorja in dramaturga?

Ne, nasprotno, gre za sodelovanje. Avtor sodeluje z dramaturgom pri pisanju, dramaturg pa sodeluje z avtorjem pri dramaturgiji.

Ta dvojnost te že nekaj časa spremlja. Najprej si pisal pesmi, razčlembe (v pesniški obliki), priredbe, potem besedila. *Requiem ali otrok, ki je ustvaril svet*, mislim, da je tvoje prvo besedilo za uprizoritev. Kako iz dramaturga postaneš avtor, dramatik? Kako trpi nečimrnost

Ana Facchini in Gorazd Jakomini

avtorja pri delu dramaturga? In kako je biti dramaturg lastnemu besedilu? Koliko nečimrnosti moraš zatajiti?

Moje prvo besedilo za uprizoritev v Sloveniji je bil *Mali raj*, ki smo ga delali za Ptujski poletni festival. Potem je sledil *Kabaret Karla Jedermana* v SNG Drami Maribor, pa off projekti, kot so *Tajni agent*, *Rumpelkamra* in še bolj off projekti, kot je predstava *Kralji in lopovi* z mariborskim Društvom za cerebralno paralizo Sonček; za to predstavo smo dobili Borštnikovo nagrado. Ne morem tudi mimo otroških predstav, *Metuljeva dežela* in *Krokodil Poro* v Lutkovnem gledališču Maribor. Ampak vse to je bilo v prejšnjem tisočletju. Pri teh projektih sem bil avtor, dramaturg, glasbenik, igravec in režiser. Torej, spet gre za sodelovanje s samim seboj in, seveda, vsemi ostalimi ustvarjalci.

Glede nečimrnosti pa takole: sčasoma sem ugotovil, da se v sodobnem slovenskem gledališču govori o nečimrnosti predvsem v primerih, ko se avtor ali kak drug sodelavec ne uklanja viziji režiserja. In zame vizija režiserja ni sveta. Tudi moja vizija ni sveta. In vendar, za določena besedila sem porabil veliko časa in truda, raziskoval, gradil like, situacije, iskal tisto tenko rdečo nitko, zlagal, delal napake, popravljaj, pošiljal k vragu, klical nazaj, združeval vse v verodostojno celoto ... Torej, za delo na besedilu ponavadi porabim veliko več časa, kot ga potem porabi režiser, da vse to reinterpreтира in režira. In nikakor ne morem pristati, da svoje besedilo prinesem nekemu na krožnik, da ga seseklja na koščke, prežveči in potem tako prežvečeno servira še publiki. Kar zahtevam, je spoštovanje do dela, ki ga opravljam. Če obstaja medse-

Žiga Saksida

bojno spoštovanje, potem obstaja tudi zapanje. In potem je vse možno. Če se temu reče nečimrnost – tudi prav. Kot dramaturg pri lastnem besedilu pa imam priložnost praktično preveriti, ali besedilo funkcionira na odru. Moram biti kritičen do tega, kar gledam in poslušam. Nekatere dele črtam, popravljam, na novo sestavljam glede na to, kako poteka proces.

V svoji knjigi *Dobesednosti* govoriš o ločnici med umevanjem in razumevanjem, o umu in razumu, tudi o blaznosti. Precej razmišljaš o tem. Kje se torej zate pri pisanju drame konča razumevanje in začne umevanje? Kje je ločnica med razumom in intuicijo pri delu na predstavi?

Večinoma govorim o blaznosti, kajti življenje je stanje, v katerem blaznost prevladuje,

ali kot pravi Ernest Becker – sporazumna blaznost, tista, ki si jo delimo z nekom, zakrinkana in povzdignjena blaznost, kakršnakoli blaznost že, vendar vedno, vseskozi blaznost. *»Če se človek ozre na svoj obstoj, se počuti kot začaran blaznež, ki lastno blaznost poskuša presenetiti, jo imenovati,«* pravi Emil Cioran. Edino zdravilo za blaznost je čas ali smrt. O tem govorijo tudi moji učitelji: Sokrat, Pascal, Rumi, Hafiz, Shakespeare, Beethoven, Šostakovič, Schopenhauer, Cankar, Tavčar, Grum, Smole, Bernhard, Winkler, Handke ... Pri pisanju pa se ves čas pripravata oz. sodelujeta norec in modrec. Pri delu na predstavi se vlogi zamenjata – tisti, ki je bil norec, postane modrec. Torej vedno nekdo nekaj dela in nekdo drug opazuje. To je konfliktno stanje, spopad različnih vizur, prerakanje, preklinjanje in škrtanje z zobmi, iz katerega se porodi nekaj, česar ne en ne drug

Blaž Valič, Matija Rupel in Jože Hrovat

prvotno nista pričakovala. Torej spet oblika sodelovanja. A moram pri tem razložiti tudi naslednje: ko rečemo »sodelovanje«, si to ljudje ponavadi predstavljajo kot nekaj zelo pozitivnega, mirnega, razumskega, usklajenega ... Zame je sodelovanje dinamičen in dramatičen proces, pri katerem se usklajujejo nasprotja, nesoglasja, različni pogledi ... Proces je lahko zelo buren in strasten, ampak, kot sem že rekel, če obstajata spoštovanje in zaupanje, potem je vse možno in dovoljeno.

Besedo *intuicija* razumem takole: človek naredi nekaj preišljenega, a se potem izkaže, da je v tem, kar je naredil, veliko več, kot si je predstavljal.

Skoraj vse tvoje pisanje zaznamuje poezija ali vsaj poetiziran jezik. Tudi v Za-

***kaj ptiči pojejo* imamo poetiziran jezik in pesmi. Ali je to zaradi tega, ker si pesnik, ali gre za kak drug razlog, recimo vpliv starejših dramatik? Recimo kot pri *Nišni neba*, ali pa v avtorski predstavi *Blaznosti igre* ...**

Preprosto, zanimajo me ritem, melodija, intonacija, poudarek, naglas, skratka – glasba v jeziku. Sam govor je glasba, brez tega ni živ. Zelo se mi upira uporaba t. i. realističnega govora v gledališču in na filmu, s katero se želi doseči večja pristnost in naravnost likov. Paradoksalno, meni se to zdi vedno bolj umetelno in nenaravno. Zakaj nas fascinira dobra poezija ali glasba? Zato, ker vsebujeta nekaj, kar je onkraj navadne komunikacije, nekakšno splošno mesto, ki ni politično, ideološko, filozofsko, intelektualno, temveč kratek trenutek v prostoru,

Arna Hadžialjević

kjer se prepoznamo kot sorodna bitja.

Svoje pesmi tudi (zelo lepo) poješ ...

Hvala-lala-lala.

In jih izdajaš v samozaložbi Jederman. Slehernik. Kdo je ta Jederman?

Jederman je lik iz srednjeveške moralitete. Pomeni – kdorkoli. Brana Crnčević, srbski aforist, pravi: »*Sam si množica in v množici si sam.*« Jederman mi je pomagal spoznati, da je en človek lahko človeštvo, oz. da človeštvo lahko pomeni – nihče.

Rad se poglobljaš v lik, na predstavo gledaš skozi izbran lik ali več likov.

Lik je človek, torej se poglobljam v človeške

razsežnosti. Spoznal sem, da sem sam, kot človek, zmožen najhujšega in najboljšega, banalnega in vzvišenega, zato sem do likov sočuten, ne glede na to, ali so na videz pozitivni ali negativni.

Predstava je mikro-svet, odmev in odsev sveta, v katerem živimo. Vedno govorimo o človeku, življenju, svetu, smrti ... To so vse pojmi, za katere se nam zdi, da jih razumemo, vidimo, čutimo. Pa ni tako. Ti pojmi so vedno polni predsodkov, ideologij, religijskih zapovedi, trenutnih političnih zapovedi, zlagane poezije, akademske čvekarije ... Če bi jih razumeli, videli in čutili, ne bi o njih toliko govorili. Govorim o etični razsežnosti predstave. Potem pa se je treba ukvarjati z ritmom, melodijo, gibom, pavzami, videzom. To je estetska razsežnost predstave. Pri tem pa estetiko razumem

kot del etike. Gledališče je potemtakem skupinski obred človeškosti.

Veliko imaš pa tudi likov, ki so, v metaforičnem smislu, malo mrtvi, ali pa, recimo, zakleti, utišani, nesvobodni znotraj svojih življenj. Z njimi smo se posebej ukvarjali v *Zakaj ptiči pojejo*, takšne srečamo tudi v tvojem besedilu *Salto mortale*, ki si ga napisal za LGM, kjer srečamo kar Smrt samo.

Še enkrat moram poudariti, da v mojih besedilih ni mrtvih ljudi. Sam sem prepričan, da celo tisti, ki so zares mrtvi, niso mrtvi. In nisem prepričan, ali so živi zares živi. Gre samo za besedne igre o pojmi, o katerih vemo malo ali nič. Epikur pravi: »Smrt! Najhujša nesreča, ki lahko doleti človeka, je v bistvu prazen nič, ko ugotovimo, da, dokler smo, smrti ni; ko smrt pride, nas ni.« In Pessoa pravi:

Smrt je ovinek na cesti.

Umreti, pomeni le ne biti viden.

Če prisluhnem, bom slišal tvoje korake, ki obstajajo, tako kot obstajam jaz.

Moj moto glede vprašanja smrti je parafraza srednjeveške cerkvene grožnje grešnim vernikom: njim so grozili z *memento mori* – spomni se, da boš umrl, jaz pa si grozím z *memento vivere* – spomni se, da boš živel.

In koliko tebe živi v osebah tvojih besedil?

Rekel bi, da je v mojih besedilih veliko mojega očeta, matere, brata, dedkov in babic, sošolcev, koles, prijateljev, znancev, strojevodij, sprevodnikov, cest in prog, vlakov, avtobusov, profesoríc, hiš, ravnice, nekaj hribov, umetnikov in umetnic, ki jih preziram, umetnikov in umetnic, ki jih obo-

žujem, neznanih vojakov, policistov, zdravnikov, bedakov, politikov, predsednikov hišnih svetov in držav ... potem pa pride tista pest peska in pljunek vode, ki sem jaz.

Tudi nefeministke bi opazile, da spoštuješ in občuduješ pogumne, svobodne ženske (like): Agatho Christie, Marilyn Monroe, Marlene Dietrich, tri ženske v *Viva la vulva*, nenazadnje nekateri liki v *Zakaj ptiči pojejo*. Skleпам, da ti svoboda človeka, v tem primeru ženske, veliko pomeni?

V naši civilizaciji se svoboda vedno pojavlja le kot možnost, kot drama, nikoli kot uresničeno stanje. Da sem toliko pisal o velikih ženskih likih, je pravzaprav bolj splet okoliščin. Ženske imam rad, ampak nikoli se nisem ukvarjal z »žensko problematiko«, temveč z osebo samo, glede na okoliščine, v katerih je živela. Že Evripidova Medea vsebuje vse, kar pri ženskah občudujem. Pri vsakem študiju o ženskih likih sem moral najprej odstraniti ideološko, politično ali vizualno kramo, ki se je okoli teh žensk nabirala, da bi prišel do ženske same, do sočloveka. Kot primer človeškosti brez šminke vam lahko ponudim pesem Marilyn Monroe:

Čas, prosim te,

bodi nežen,

pomagaj temu izmučenemu bitju,

da pozabi vse, česar se je žalostno spominjati;

odreši me osamljenosti,

utolaži mojo dušo,

medtem ko ješ moje meso.

...

Pomagaj, pomagaj,

pomagaj, ker čutim, da se življenje približuje,

jaz pa si želim samo umreti.

Posebej si raziskoval tudi besedo, kaj pomeni beseda za človeka (v *Requiem ali otrok, ki je ustvaril svet*) in v *Zakaj ptiči pojejo spet odpreš to temo*. V začetku je bila torej beseda, in beseda je bila krik. »Čisti glas in v glasu vse.«

Beseda je del naše esence. Kvantna fizika nam razlaga, da je svet ustvarjen iz subatomskih delcev, ki imajo dvojno naravo – lahko so valovi, se pravi nematerializirana energija, lahko pa se tudi ujamejo v orbito večjih delcev, okrog katerih začnejo krožiti, in takrat se materializirajo. Človek kot bitje združuje obe naravi. Naše telo je materializirana energija, medtem ko so mišljenje, govor in petje valujoča energija. Mi govorimo zato, ker vesolje govori. Pojemo, ker vesolje poje. Zato tudi kričimo, se smejemo, jočemo, mislimo ... Obenem pa so besede nekakšne opeke sveta. Kot govorimo, takšen je naš svet.

Ob rojstvu zakričimo in potem počasi umolkujemo. Samo še malo stokamo. Strah nas je sveta, strah nas je samih sebe. Večkrat imaš tudi motiv rojstva otroka (*Zakaj ptiči pojejo*), in potem smrti otroka (*Blaznost igre*). Mater je strah sveta, v katerega vstopa otrok. Rojstvo je torej razlog za optimizem ali za pesimizem?

Rojstvo je razlog za pijačo. Natočiš si pijačo in se globoko zamisliš.

Krike življenja in trpljenja poslušamo torej v soseski v *Zakaj ptiči pojejo*. Ali lahko rečeva, da gre za tipično slovensko sosesko, ali jo lahko bolj spoplošimo? Ali je kontrola drugih in samokontrola pri Slovencih zate moteča in kako si se je kot Srb in nenazadnje mladostniški upornik navadil?

Nikoli se nisem na nič navadil. Zame je Slovenija = Srbija, Srbija = Hrvaška, Hrvaška = Grčija, Grčija = Turčija, Turčija = Rusija, Rusija = Amerika, Amerika = Kitajska ... Kot bi rekel stari modrec Diogen: »Ni razlike.«

Ko človek (in če je ta človek umetnik in če si to ti) zapusti domovino (jezik, kulturo, bližnje), kaj spozna, kakšne so prednosti in slabosti življenja v tujini? *Izdajalec v tvoji dramaturški pesmi, ki si jo napisal za uprizoritev Črimekundan ali Brezmadežni, je domovino (in vse ostalo) zapustil, da bi skozi odpovedovanje prišel do zveličanja. Se je tebi zgodilo kaj podobnega?*

Ta pesem govori o tem, da ni zveličanja. Je le trpljenje in sočutje.

Pogovarjala se je Ana Kržišnik Blažica

Vito Weis, Jože Hrovat, Ana Facchini, Marjuta Slamič in Gorazd Jakomini

Miha Nemec

Krik

Poskusite v trenutku, ko to berete, zakričati. Zares zakričati, z vsem glasom, ki ga premorete in ga mogoče niti še ne poznate. Če vam uspe, vam iskreno čestitam. Ni lahko kar spustiti krik iz sebe, čeprav je to prvi zvok, ki smo ga podarili svetu, ko smo vstopili vanj. Ko se rodi novo človeško bitje, je prva življenjska funkcija, ki se aktivira, vdih. V naslednjem trenutku se zgodi prediven zvok, prvi krik. Glasen, nekontroliran zvok, ki opozori na to, da je, da ste. Da ste tu, eden izmed ostalih. Prvi krik odpre pljuča in prebudi k delovanju vse življenjske funkcije. In ravno korak v družbo in kulturo nam je ta krik prepovedal. Odraščamo znotraj procesa vzgoje in socializacije. Naše spontane reakcije počasi postanejo prilagojene in kultivirane. Oglašamo se le še preko sprejemljivih izrazov, kriki so zakamufilirani. Tako poskušajo živeti tudi liki Pop-Tasičeve drame. Njihov glas je lahko le pridušen, kot glas večine odraslih.

Grivar, upokojenec, nadzoruje praktično ves stanovanjski blok. Njegov sosed policaj Klokotec verjame, da ima Grivar talent za policaja: *»Ima /.../ talent. V bistvu ima večina upokojencev talent. Izgledajo slabovidni in gluhi, v bistvu pa vse vidijo, vse slišijo. Škoda je, da se policijska uprava tega ne zaveda.«* Drama nam nudi vpogled v dva dneva posameznikov, ki svoj vsakdan skušajo preživeti vsaj s pridušenimi kriki. In Grivar jih sliši. Neprestano sprašuje, od kod vsi ti kriki, a se le s težavo dokoplje do krivca. Težko je

določiti izvir krika, saj v drami vsi po malem kričijo. Klokotec, ki je bil ravnokar odpuščen iz službe, živi s svojo visoko nosečo ženo. Medicinska sestra in njen asistent kričita svoje frustracije preko nenavadnih seksualnih perverzij. Žalostni dedič svoje tete kupi bivše poštarjevo dekle od trgovca z rabljenimi ljudmi in živalmi. Vsi kričijo svojo bolečino, osamljenost, a se nihče ne meni zanje. Dekle poskuša narediti samomor zaradi nesrečne ljubezni, njen bivši fant poštar objokuje svoj prejšnji poklic nogometaša. Na koncu enako osamljen v svojem pridušenem kriku ostane igralec. Že sam poklic mu daje nalepko, da je čuden. Prepletenost likov, ki drug drugemu krijejo frustracije, onemogoča Grivarju, da odkrije kričača. Vsi se vedejo, kot da ničesar ne vedo, edino Grivar ne neha spraševati, kdo kriči.

Če vam je zgoraj omenjeni krik uspel, je moral biti najprej izpolnjen en pogoj: prostor, kjer to berete. V stanovanjskem bloku, kjer Grivar išče krivca, je to nesprejemljivo, skoraj prepovedano. Krik oznanja bolečino, ta pa mora ostati na individualni ravni, sosedje se s tem ne bodo obremenjevali. Grivar verjame, da je razlog kričanja lahko le zločin: *»Človek ne kriči brez razloga. Že ob svitu je enkrat zakričalo. Morda se dogaja kak zločin. Mogoče koga navsezgodaj ropajo ali ugrabljajo. Drugače ne vem, zakaj bi nekdo tako zarana kričal.«* Ženski krik je veliko bolj sprejemljiv: *»Ženski, pravite? Škoda. Potem*

Vito Weis in Marjuta Slamič

verjetno ni nič resnega. Ženske rade kričijo.« Ženske in igralca Grivar postavi v isti koš. Njim je bolj dovoljeno kričati, a vseeno, nekaj spoštovanja do sosedov bi lahko imeli. Prostor kričanja naj bo daleč od ljudi ali vsaj znotraj kroga, kjer je krik dovoljen: bolnišnica, nesreča, gledališče, gora, puščava. Tudi v športu se lahko slišijo kriki. Pri nekaterih borilnih veščinah je krik bistven element. Navzven se odraža kot glasen krik, navznoter pa pomeni osvobajanje psihofizične energije. Če je krik izveden v pravi tehniki, je lahko učinkovito orodje samoobrambe, saj ima na nasprotnika povsem fizične učinke. (<http://www.karateklubplotnica.si/karate/osnovne-tehnike.html>) Kriki vedno pomenijo moč in silo. Mogoče se jih zato ljudje bojimo.

Če človek ne kriči v dovoljenem okolju, je hitro soočen z obsodbami civilizacije. Tako

misli tudi Grivar: »Kdor mirno spi, v spanju ne kriči! Kdor pa kriči – ta nima čiste vesti! Tukaj se nekaj dogaja in jaz bom temu prišel do dna!« Poleg njega se nihče od sostanovalecev ne ukvarja s kričanjem. Nekateri ga ne slišijo in Grivarju niti ne verjamejo, drugi imajo preveč opravka s seboj, da bi namenjali pozornost nepomembnim izpadom. Vsi ravnaajo, kot da nič ne vejo; tako je lažje. Stvari raje pustijo, kot so, saj bi kakršnokoli vmešavanje lahko le zapletlo situacijo. Precej podobno v marsikateri vsakdanji situaciji ravnamo sami; podobno deluje tudi politična oblast: ker je zamudila pravi trenutek za uspešno soočenje s krizo, prikriva katastrofična dejstva in varuje nevednost ljudi, da bi ohranila lažno podobo resničnosti. Veliko lažje se je delati nevedne, kot da bi vse postavili na glavo. To počnejo tudi vsi liki drame, razen Grivarja.

Nikakor se ne znamo soočiti s težavami, ko nastopijo, raje počakamo, da počí, kar večinoma povzroči katastrofalne posledice. Tako se zgodi gospe Klokotčevi, ki v zadnji fazi nemočnega zanikanja očitnega dejstva, da je njen mož kričač, vanj celo nameri pištolo. In ne samo vanj. Pištolo nameri v vse sosede in mimoidoče. Pred porodom in prvim pristnim krikom svojega sina izkriči pridušene krike vseh, ki ne znajo zares kričati. Vseh, ki so raje nevedni, ker je tako lažje.

Kako človek v položaju vsesplošnega nezadovoljstva, krivic, odrinjenosti, naraščajoče brezposelnosti, sploh lahko reagira? Tudi Klokotec najraje ne bi nikomur povedal, da je izgubil službo, raje se dela, kot da jo še vedno ima. Ko dejstvo pride na dan, se zgodi katastrofa. Njegovo edino uporno dejanje so kriki, nesprejemljivi, prepovedani zvoki, ki vznemirjajo okolico. Krik je njegov edini znak, ki je dejansko usmerjen navzven. Vse drugo nosi varno v sebi, skrito pred sosedi, saj se je lažje delati, da bolečine ni.

Iskrena izpoved je za Klokotca civiliziran krik. Besede se usujejo iz njega kot slap, ni več pomembno, kaj vse pove, le to, da končno pove. Kar zdaj pove, je ves čas drame skušal povedati s kriki, ki pa so mu prinesli le malo sprostitve. Izrekanje je pomembno zaradi samega sebe, kot povzemajoč Levinasa trdi Grošelj: *»Vendar je bolj kot povedano pomemben sam dej izrekanja, saj je že to pristop Drugemu, kajti, kar je povedano, ne pomeni toliko kot pa samo dejanje povedati. Povedati mi ni toliko pomembno zaradi vsebine in informacije kot zaradi dejstva, da se naslavljam na sobesednika: Bistvo je torej v uprtosti na Drugega in v naslavljanju nanj.«* (Jan Grošelj, *Levi-*

nas: od obličja do odgovornosti. Anthropos 3–4, 2014, 235–236.) Ptiči krakajo, čivkajo, grulijo, oni nimajo druge izbire. Izrekanje ob svojem času je torej tisto, ki se ne želi sprenevedati in kriči svoje bistvo. Človeka na žalost pri tem koraku ustavi sistem socialnega in kulturnega okolja.

Toliko let tlačimo svoj krik, da zraven pozabljam še na krik izreke. Lastni glas pravega krika nas lahko preseneti, saj smo tako oddaljeni od njega, da se nam kaže popolnoma tuj. Kot nam je tuje spregovoriti. Izreči, kar leži globoko v nas. Raje živimo v zavestni nevednosti in si podaljšujemo čas navideznega ugodja. Kar večinoma prinese le katastrofalne posledice. Torej, kadar le lahko, kričite!

Matija Rupel in Arna Hadžialjević

Nebojša Pop-Tasić

Zakaj ptiči pojejo

Komedija o žalosti

2016

LIKI

Grivar, upokojenec

Klokotec, policaj

Klokotčeva, njegova žena

Vlasta, medicinska sestra

Galeb, absolvent medicine

Polojnik, žalostni dedič svoje tete

Povožena peška, povožena peška

Ščinkavec, trgovec z rabljenimi ljudmi in živalmi

Poštar, bivši nogometaš

Jež, igralec

Ponesrečenec, geodet

SVIT

Ženska stoji na Cesti dveh cesarjev. Sliši se šumljanje prometa.

NEZNANA ŽENSKA, pozneje POVOŽENA PEŠKA

Ne morem več. In ne morem več. In ne morem več, da ne morem več. Nekoč sem imela vse in še več, imela sem nekoga, ki je imel vse, kar sem si želela. In še več. On je imel mene. Zanj sem bila vse. In še več. Oh, tako lahko je bilo ljubiti. Potem je on izgubil vse, jaz sem pa, vajena lahkotnosti, izgubila njega. In zdaj ... Ne morem več. In ne morem več. In ne morem več, da ne morem več. Vse, kar sem izgubila, je vse, kar imam. V srcu je življenje utripalo, v srcu se bo tudi ustavilo. Kamor gre srce, naj gre tudi vse ostalo. Oprosti.

Zakriči. Skoči. Tema. Sliši se zaviranje in treskanje in škrtanje avtomobilske plastike in kovine.

JUTRO

Vsi stanovalci so na odru, kakor da bi bili v svojih stanovanjih, vsako stanovanje pa do loča luč, ki visi s stropa, po principu, ena luč – eno stanovanje. Ptički agresivno pojejo. Na oder stopi Grivar in prisluškuje. Pride Klokotec, v policijski uniformi, zelo dostojanstven; ven pokuka glava Klokotčeve.

KLOKOTČEVA

Si vzel robec, ljubi? Vzemi še aspirin. Boljše se boš počutil.

Daje mu robec in aspirin v žep.

KLOKOTEC

Prav, prav ...

GRIVAR

Dobro jutro, Klokotec.

KLOKOTEC

Dobro jutro, dobro jutro ...

GRIVAR

V službo?

KLOKOTEC

V službo, v službo ...

GRIVAR

Služba je družba. A ne?

KLOKOTEC

Kaj ste rekli, Grivar?

GRIVAR

Rekel sem, da je služba družba. A ne?

KLOKOTEC

To pa imate prav. Meni služba veliko pomeni. Danes grem v službo, čeprav sem prehlajen.

Skremži obraz, hitro izvleče iz žepa robec in kihne; potem se še usekne.

Namesto k zdravniku grem jaz v službo. Uniforma me pozdravi. Nekaj je na tem.

Kihne.

GRIVAR

Ja, tudi meni vaša služba in zdravje veliko pomenita, še posebej zdaj, ko sta red in mir tako krhka in ... kako naj rečem pravilno ... nestanovitna.

KLOKOTEC

Kaj mislite s tem?

GRIVAR

Kako – kaj mislim s tem?! Mislim to, da tukaj v naši soseski nekdo nenehno kriči. A vi niste nič slišali?

KLOKOTEC

Jaz? Ne. Slišim samo ptiče.

GRIVAR

No, to je čudno.

KLOKOTEC

Kaj je čudno?

GRIVAR

Ja, to, da vi niste nič slišali. Pa bi morali, že po poklicni dolžnosti bi morali imeti bolj občutljiva ušesa. Tukaj se kriči ponoči, podnevi, ko najmanj pričakuješ, rahlo se zamisliš in nekdo takoj začne kričati. To me zelo spravlja ob živce in bojim se, da bom tudi sam začel kričati.

KLOKOTEC

Čakajte, čakajte, to so resne obtožbe. Imate koga na sumu?

GRIVAR

Ne, v tem je problem! Če bi vedel, kdo je, bi ga takoj prijavil. Vam, seveda.

KLOKOTEC *spet skremži obraz, hitro potegne robec in kihne*

V redu, Grivar, hvala vam, da ste me opozorili. Obljubim, da bom vzel stvar v svoje roke. Raziskal bom to kričanje. Brez skrbi, da bom.

GRIVAR

Upam, da boste zares, gospod Klokotec. Nasvidenje.

KLOKOTEC

Nasvidenje.

Odide. Pride sosedu Vlasta.

VLASTA

Dobro jutro, gospod Grivar.

GRIVAR

Oh, dobro jutro, gospodična Vlasta. V službo, a ne?

VLASTA

V službo.

GRIVAR

Lepo, lepo ste se napravili. Ah, služba. Služba je družba, zapomnite si to. Dokler sem bil v službi, sem imel tudi prijatelje. Zdaj pa ...

Na levi strani odra se pojavi Galeb.

GALEB

Sestra Vlasta, a greva?

VLASTA

Ne zamerite, gospod Grivar, ampak zamudila bom ...

Gre proti Galebu. Grivar počasi gre za njo.

GRIVAR

Aaaa, a to je vaš kolega? Vi ste zdravnik?

GALEB

Ne, nisem še zdravnik, absolvent medicine ... Mu poda roko. Galeb, me veseli.

GRIVAR

Aaaa, Galeb, pravite. Jaz sem Grivar. No, pa pojdita, pojdita, da ne zamudita.

Vlasta in Galeb se obrneta, da bi odšla.

GRIVAR

Ampak hotel sem vas nekaj vprašati, gospodična: ste morda ponoči slišali kaj čudnega, sumljivega, kakšne glasove, vreščanje, rikanje ...

VLASTA

Ne, nič nisem slišala.

GRIVAR

Čudno, res čudno.

VLASTA *nervozno*

Oprostite, ampak zelo se nama mudi. Nasvidenje.

GALEB

Nasvidenje.

Odideta.

GRIVAR

Nasvidenje, nasvidenje ...

Grivar gleda za njima. Iz svojega stanovanja pride Ščinkavec. S hitrimi koraki hoče iti mimo Grivarja.

ŠČINKAVEC

Dobro jutro, sosed.

GRIVAR

Dobro jutro. A vi tudi v službo?

ŠČINKAVEC

Kaj hočemo. Treba je delati.

GRIVAR

Ravno pred petimi minutami sem Klokotcu razlagal o tem, da je služba ...

ŠČINKAVEC

Oprostite, ampak zdajle nimam časa za klepet. Zelo se mi mudi. Na Cesti dveh cesarjev se je zgodila huda prometna nesreča. Avtobus s štiridesetimi potniki je treščil v tovorňjak, ki je prevažal žive kure in piščance.

GRIVAR

Res? To je grozno. Kaj pa imate vi s tem?

ŠČINKAVEC

Prijatelj iz prostovoljnega reševalnega društva mi je javil. Grem pogledat, če lahko kaj pomagam.

GRIVAR

Vi ste pa res humanist. A greste pomagat ljudem ali piščancem.

ŠČINKAVEC

Zame tu ni razlike. Živo bitje je živo bitje.

GRIVAR

Poslušajte, Ščinkavec, nekaj vas moram ...

ŠČINKAVEC

Ne zdaj, Grivar! Nimam časa! Na Cesti dveh cesarjev ljudje stokajo in piščanci pivkajo. Adijo!

Odide.

GRIVAR

E, vidiš ... v tem je problem. Ta človek je humanitarci. Človekoljub. In takšni ljudje bi prej prisluhnili popolnemu neznancu in žalostnemu piščancu kot pa sosedu in sočloveku. Jah, tako je to.

Grivar odide v svoje stanovanje. Jež stopi ven; povezne si na glavo polcilinder, na nos si natakne rdeč klovnovski nos in začne recitirati.

JEŽ

Buh, baba, bič,
cajna, cik, cula,
čaša, čudo, čir,
duda, dim, dan,
éda, éma, éna
fuj, figa, filo,
guh, gaj, gib,
húra, huk, hum,
jajce, jim, juta,
kup, kič, kača
lajna, léd, luč,
muza, mir, maj,
natan, nisi, nos,
óda, ólje, ose,
patos, pipa, pust,
raj, resa, ròka,
sito, suša, sraka,
šest, štola, ščep
trio, trum, tat
vaja, vód, véda,
zob, zémlja, zló
žaba, žoga, žemlja.

Torej ...

Spoštovani publikum! Nocoj Vam bomo prikazali uganko časa in prostora, uganko človeka in njegove ure. Vaš obisk in Vaše zanimanje prepevata o tem, da upanje v resnico še utripa, kajti pri nas ni ne laži ne prevare. Prikazali Vam bomo igro takšno, kakršna je, brez okraskov, usmiljenja, odvečnih interpretacij ali sodobne patetike.

Cena vstopnice je, kot ste opazili, malenkost: nekaj utripov Vašega srca, nekaj vdihljajev, izdihljajev, vse, kar boste s tem pridobili ali izgubili, pa je zastoj.

Videli boste ljudi, ki so zaradi Vas trpeli in verjeli, da bo njihovo trpljenje postalo Vaša radost. Videli boste ljudi, ki so sanjali Vašo srečo in po tihem upali, da jih ne boste pozabili.

Videli boste ljudi, ki zlahka pozabijo vse razen sebe in Vas, ljudi, obsojene na grozljiv spomin: spominjajo se samih sebe takšnih, kakršni nikoli niso bili.

Videli boste morilce časa, ki jih čas mori, samomorilce, ki prezirajo samomor, alkoholike brez pijače, oropane roparje, rokomavhe brez rok, zločinca brez zločina.

Videli boste razlog in smiselni vzrok vseh revolucij, obenem pa Vam bo postalo jasno, zakaj so vse revolucije nesmiselne.

Videli boste ljudi, ki so nenavadno navadni.

Videli boste ljudi, ki so nečloveško človeški.

Videli boste ljudi, pri katerih je čevljev mera za globino, prst za višino, ljudi, ki za aperitiv pijejo solze, za predjed si nastrgajo izgubljene ideale, za glavno jed si režejo kuhan obup, solato iz žalosti pa pokapljuje s kisom prihodnje sreče.

Videli boste ljudi, ki so kot kamen: nikamor se ne premaknejo in daleč pridejo.

Videli boste ljudi, ki so Vam neverjetno podobni, zato Vam svetujemo, da se nikakor, za nobeno ceno, ne zgledujete po njih.

Videli boste ljudi ...

Njegov nagovor prekine predirljiv krik. Jež se ozre na levo in na desno. Čez nekaj trenutkov poskuša nadaljevati.

JEŽ

... videli boste ljudi ...

Krik se ponovi, zdaj še glasnejši. Pride Grivar.

GRIVAR *vznemirjeno*

To ni normalno! Kaj se dogaja?

JEŽ

Ne vem. Nekdo je kričal.

GRIVAR

To vem, sosed Jež. Kljub letom še vedno zelo dobro slišim. Ničesar niste videli?

JEŽ

Ne. Nekdo je kričal, a ne vem, kdo.

GRIVAR

Je kdo stekel čez dvorišče?

JEŽ

Ne.

GRIVAR

A je kaj zaropotalo, počilo, se razbilo?

JEŽ

Ne.

GRIVAR

Človek ne kriči brez razloga. Že ob svitu je enkrat zakričalo. Morda se dogaja kak zločin. Mogoče koga navsezgodaj ropajo ali ugrabljajo. Drugače ne vem, zakaj bi nekdo tako zarana kričal.

JEŽ

Zdi se mi, da je bil ženski krik.

GRIVAR

Ženski, pravite? Škoda. Potem verjetno ni nič resnega. Ženske rade kričijo. Kaj pa je z vami, sosed Jež? Izgledate ... grozljivo. Res izgledate grozljivo.

JEŽ

Nič ni z mano. Vadim za nastop.

GRIVAR

Kaj, kar tako, v klovna oblečeni?

JEŽ

Takšno vlogo igram. Žalostnega klovna vadam.

GRIVAR

Klovna? A je tudi teater postal cirkus? Imate še opice, slone, dresirane pse ... ?

JEŽ

Ne, ne, zelo resna stvar. Naslov je – Zakaj ptiči pojejo.

GRIVAR

Zveni neumno. *Pokroviteljsko.* Ah, dragi moj mladenič, navadite se že enkrat. Življenje ni stvar vaje, temveč navade.

JEŽ

Od tega živim. Moram vaditi.

GRIVAR *karajoče*

Ah, vi ubogi glumači in ... kaj ste že? Umetniki? A morate pri tem tako kričati?

JEŽ

Saj nisem jaz kričal!

GRIVAR

Jaz sem izrazilo slabe volje, vseeno pa se obnašam dostojanstveno. To pričakujem tudi od vas ... umetnikov!

Pomenljivo ga pogleda in odide. Jež nekaj časa molče stoji, potem hoče nadaljevati svoj nagovor, na mestu, kjer ga je prekinil Grivar.

JEŽ

In videli boste ljudi ... ki ... ki ... teh ljudi ... nikakor ... ne ... ne ...

Ker se ne more spomniti teksta, začne mrmrati, kot da išče naslednji stavek; nenadoma se spomni.

JEŽ

Aaaaaha! Življenje ne sodite ...

Pride sosed Polojnik. Ko zagleda Ježa, se ne

jevoljno namršči. Jež ne opazi Polojnika in nadaljuje.

JEŽ

Življenja nikakor ne sodite po tistem, kar boste videli tukaj, kajti življenje ne moremo obsojati, niti presojsati. Lahko se smejite, zgražate, cmerite, kričite, lahko ste tiho, lahko prezrete vse skupaj, lahko ližete svoj dolgčas, lahko požvižgavate svoji nečimrnosti, bruhate, kolcate, rigate, samo teh ljudi nikar, nikakor, v nobenem primeru, na noben način, za pet božjih ran, ne sodite. Kajti ...

Zagleda Polojnika in se zdrzne.

O, sosed Polojnik!

POLOJNIK

Dobro jutro, sosed.

JEŽ

Dobro jutro.

POLOJNIK

Kaj pa vi tako zgodaj tukaj postavate in kričite?

JEŽ

Nič ne kričim, sosed Polojnik, vadam za nastop.

POLOJNIK

Za nastop, pravite. Mar morajo klovni sploh vaditi svoje afnanje in spakovanje?

JEŽ jezno, ironično

Veste kaj, sosed, čeprav se sliši neumno, vsak človek mora vaditi svoje neumnosti. Prepričan sem, da ste tudi vi v dobri kondiciji.

POLOJNIK

Nikoli mi ne bo jasno, kako se človek sploh lahko odloči za kaj takega. Brijete norce iz poštenih ljudi, pa še plačajo vam za to.

JEŽ

Če bi bril norce, bi bil brivec. Kam pa ste vi

namenjeni tako zgodaj? K brivcu morda?

POLOJNIK

Ne, sosed, jaz sem sam svoj brivec.

JEŽ

Potem živimo v hudih časih, če norci brijejo sami sebe. Oprostite, spoštovani sosed, da sem zmotil vašo nejevoljo.

V publiko.

Če od nekdanj ljubite človeštvo, ga boste zdaj vzljubili še bolj. Močna zdravila bo potreboval Vaš zdravnik, da Vas pozdravi.

Če do zdaj niste marali soljudi, jih boste od zdaj še težje prenašali; trojno se boste morali potruditi, da bi jih vzljubili. V tem je korenina modrosti: vzljubiti tisto, kar sovražiš, zasovražiti tisto, kar ljubiš. In čakaš. Poskusite in videli boste, kaj pomeni – *Kakor da iz klobuka izvleče ščepec čarobnega prahu in ga odpihne v publiko.* – čudež. *Polojniku.* Nasvidenje.

Jež, še sam nejevoljen, odide v svoje stanovanje

POLOJNIK

Prekleti komedijant. Zanj je življenje komedija. Posmehuje se mi v brk, jaz pa ...

Hoče se vrniti v svoje stanovanje; pride Poštar. Dolga tišina.

POŠTAR

Dober dan.

POLOJNIK

Dober dan.

POŠTAR

Jaz sem poštar.

POLOJNIK

No, to vidim. In?

POŠTAR

Nekoč sem bil nogometaš, a so mi zlomili nogo in sem potem odprl gostilno. Potem je

prišla kriza, kuhar mi je odpeljal ženo, žena mi je odpeljala denar, kar je bilo za spit, sem spil, in ... nič. Zdaj sem poštar.

POLOJNIK

Koga to briga? Povej, koga iščeš.

POŠTAR

Telegram imam. Za ... *Iz torbe izvleče telegram in bere.* ... gospoda Polojnika.

POLOJNIK

Jaz.

POŠTAR

Me veseli. Tukaj imate za podpisat.

Polojnik vzame Poštarjev kuli in podpiše, nato odpre telegram in ga bere. Nenadoma se mu obraz skremži in spusti predirljiv krik. Pride Klokotčeva, takoj za njo pa Grivar in Jež.

GRIVAR

Ahaaaa, zdaj sem vas ujel na delu. Torej ste vi ta kričač, ki mi grize možgane in cefra spanje.

KLOKOTČEVA pobere pošto

Kaj se je zgodilo?

GRIVAR

Tale kriči!

Polojnik otrplo stoji s skremženim obrazom, kakor da se mu nekaj gabi ali pa ga je stisnilo v črevesju. Klokotčeva se mu približa in si ga ogleduje od blizu.

KLOKOTČEVA

Gospod Polojnik, ste v redu?

POLOJNIK

Jaz? Ne.

GRIVAR

Evo, ni v redu in kriči! A bomo zdaj kričali za vsak kakec?!

KLOKOTČEVA

Umirite se, gospod Grivar. *Polojniku.* Kaj se vam je zgodilo?

POLOJNIK

Teta.

KLOKOTČEVA

Prosim?

POLOJNIK

Moja teta je ... umrla.

GRIVAR

Meni sta že dve teti umrli, pa iz tega ne delam cirkusa.

KLOKOTČEVA

Nehajte, no, prosim vas!

POLOJNIK

Ona je ... bila mi je ... kot mati ... in oče ...

KLOKOTČEVA

Moje sožalje, gospod Polojnik. *Ostro pogleda Grivarja.* Gospod Grivar ...

GRIVAR

Sožalje.

JEŽ

Tudi moje sožalje. Če prav razumem, ste nankrat izgubili teto, mamo in očeta, kar ni majhna stvar.

KLOKOTČEVA

Gospod Polojnik?

POLOJNIK

Jaz.

KLOKOTČEVA

A vam lahko kaj pomagamo?

POLOJNIK

Ne, ne ...

KLOKOTČEVA

Povejte, če boste kaj potrebovali. Pomoč, pogovor, karkoli ... Me razumete?

POLOJNIK

Ja. Ne. Nič. Nič. Oprostite.

Odide.

KLOKOTČEVA

Ubogi človek.

GRIVAR

Kaj hočemo. Zgodi se tudi, če nočemo.

JEŽ

Kako pa je z vami?

KLOKOTČEVA

V redu, v redu ...

JEŽ

Fantek bo, a ne?

KLOKOTČEVA

Ja, fantek.

GRIVAR

Moj bog! Še en kričač.

Odide.

JEŽ

No, srečno, gospa Klokotec.

KLOKOTČEVA

Ja, fantek.

POŠTAR

Tukaj imam še navadno pismo za Karla Klokotca.

Klokotčeva vzame pismo in odide.

DAN

Na oder, od nekod zgoraj, padejo mrtvi piščanci in kakšno truplo. Prižge se luč v publiko. Na odru se prižgejo rotacijske luči rešilca ali gasilcev ali policijskega avtomobila, ki ga ne vidimo. V publiko stopi Klokotec. Zamišljen, počasi se sprehaja skozi publiko. Potem pogleda gor, kakor da preverja, ali bo deževalo ali ne. Nena doma se obrne proti nekemu gledalcu.

KLOKOTEC *glasno in avtoritativno*

Koliko je ura? Aaa, poglej, poglej, kako se prestrašeno smehlja. Ta že ve, koliko je ura. Zakaj se pa skrivate tukaj? Kako, se ne skrivate? Izbrali ste tukaj najmračnejši kot, vi pa – ne skrivam se? Ste voajer ali kaj? Ne silite me, da izrazim še globlje dvome glede vašega položaja v prostoru in obnašanja nasploh. Oprezate za kom? Ali čakate, bog ne daj, da pridejo otroci in da vi potem ... hm, hm ... Ha? Gospod, prosim vas, da na moja natančna vprašanja podate natančne odgovore, sicer ... *Izvlече iz žepa majhen notes in začne zapisovati.* Ime? Priimek? Datum rojstva? Kraj rojstva? Država rojstva? Ste tukaj sami ali imate družbo? Hm, hm ... V redu. Vaše podatke imam in če se bo karkoli nezakonitega dogajalo tukaj v okolici, vem, kje vas bom našel. Me razumete. No, na svidenje. *Opazi Ščinkavca.* Kaj pa vi tukaj, sosed Ščinkavec?

ŠČINKAVEC

Pomagam. Prostovoljno. A vi vidite to grozo?

KLOKOTEC

Videl sem še hujske stvari. Vi kar pomagajte, jaz pa moram ... odganjati radovedneže. A ni to hecno, sosed? Ponesrečena trupla privablajo mrčes in radovedneže. Ne veš, kdo je hujski.

ŠČINKAVEC

To pa imate prav. *Pobere enega piščanca s tal.* Poslušajte, vzemite enega piščanca za domov. Škoda je, da se zavrže. Po sanitarnih pravilih jih morajo zažgati.

KLOKOTEC

Hvala, ampak uniforma mi ne dovoljuje, da bi vzel.

ŠČINKAVEC

Lahko pa odnesem gospe Klokotčevi. Zakaj bi ga zažgali, če bi ga lahko v lonec dali.

KLOKOTEC

To pa lahko. Hvala, sosed. Srečno.

Se ozre na levo in na desno in nekako čudno potuhnjeno odide.

ŠČINKAVEC

Srečno. *Ogleduje si ponesrečence; vzame telefon iz žepa.* Halo? Mesarija Jereb? Si ti, Miško? Poslušaj, te zanima enih par sto kil sveže poginulih piščancev po ugodni ceni? Ne, ne, zdravi so poginili, po nesreči. Prav, pošlji fanta s kombijem na Cesto dveh cesarjev, jaz ga bom tukaj počakal. Samo naj obleče čisto belo haljo, če ga kdo kaj vpraša, lahko reče, da je veterinarski inšpektor. Prav? Adijo. Pospravi telefon in si ogleduje naprej. Tukaj je lepo počilo. Koliko trupel, koliko teles ... Izgledajo kar živahni. Čeprav so precej mrtvi. Lepo jih je razmesarilo. Oj, joj, joj ...

PONESREČENEC

Tukaj ... Gospod ... na pomoč ...

Ščinkavec se skloni nad Ponesrečenca.

ŠČINKAVEC

Kaj je narobe z vami?

PONESREČENEC

Ne čutim noge ... Prosim vas ...

ŠČINKAVEC

Kaj ste po poklicu?

PONESREČENEC

Kaj? Geodet sem ... Delam v Republiški upravi za ...

ŠČINKAVEC

Baaaah, dolgčas.

Odmakne se od Ponesrečenca in stika naprej.

PONESREČENEC

Aaaaaaaa ... Ne odhajajte ... proooooosiiim ...

ŠČINKAVEC

Tiho bodi. A ne vidiš, koliko ljudi tukaj leži in vsi so lepo tiho.

PONESREČENEC

Aaaaaaaaaa ...

Ščinkavec se vrne k njemu in ga brncne v glavo. Ponesrečenec obmolkne.

ŠČINKAVEC

Kaj naj bi z geodetom?

ŠČINKAVEC stika naprej. Pride do ženskega telesa, se upogne nad njim in si ga ogleduje.

ŠČINKAVEC

Poglej, poglej, kaj imamo tukaj! Lepo ohranjena ponesrečenka. Obleka – v redu! Postava – oho! Obraz – prijazen! Gospa! Gospa! Ali me slišite?

POVOŽENA PEŠKA

Kaj? Kje sem? Ali sem že ...

ŠČINKAVEC

Gospa, prometna nesreča se vam je zgodila. Vaš avtobus ...

POVOŽENA PEŠKA

Ne, ne avtobus ... Tovornjak ... tovornjak me je ... jaz ... skočila sem ... in ... Ali sem ... v nebesih? Vi ste ... vi ste od zgoraj?

ŠČINKAVEC

Ne, jaz sem od spodaj. V redu, vse bo v redu. Hranite moči. Pomagal vam bom.

Ščinkavec dvigne s tal Povoženo peško in jo

odnese ven. Na oder stopita Vlasta v uniformi medicinske sestre in Galeb v zdravniškem plašču.

VLASTA *publiki*

Dober dan. Jaz sem sestra Vlasta Petrovič, asistentka pri doktorju Koritniku. Povejte mi, koliko vas čaka za pregled? Vsi, kaj? V redu. Žal vas moram obvestiti, da je doktor Koritnik trenutno na urgenci. Huda prometna nesreča se je zgodila, tako da smo morali mobilizirati dodatno število zdravnikov za nujne operacijske posege. A ima kdo visoko vročino? Ne? Težave s srcem, z dihanjem? Za prehlad in podobne težave prosim, počakajte, sprejel vas bo naš stažist, doktor Galeb.

Galeb se nerodno nasmehne in prikima.

VLASTA

Doktor Galeb vam bo napisal recept, če bo potrebno. Tiste, ki ste danes naročeni za specialistični pregled ali kontrolo, prosim, da pridete jutri popoldan, ker bo doktor Koritnik izjemoma ordiniral jutri popoldan. Današnji uri pregleda, prosim, prištejete 5. To je ura vašega jutrišnjega pregleda. Razumete? Če ste danes naročeni ob 8., pridete jutri ob 13. 8.30 je 13.30. 9 je 14. In tako naprej. Ste razumeli? No, ja. Upam, da ste.

Obstoji molče in gleda publiko. Galeb pride k njej, kakor da ji hoče nekaj povedati. Ker Vlasta začne govoriti, mora Galeb počakati.

VLASTA

Te otožne čakajoče obraze gledam že dvajset let, kako lazijo po hodniku iz dneva v dan, spet in spet, kot umazane kuhinjske cote v oblačku svojih bakterij, virusov, poflekani od fibromov, bradavic in mizerij, z ledvičnimi mehi, polnimi urina, sem prinašajo vonjave zatohle, težke, kiselkaste črevesne pline in težave prebave, med čakanjem, da življenje mine, iz vsake odprtine uhaja žalostna in

uboga pesem strahu in bolečine, o, sveti pacienti, bog mi pomagaj ... Kaj je, Galeb?

GALEB

Ljubezen naj bo anestezija, za vse bolečine življenja. In če je ljubezen, potem vsa človeška hudobija preprosto izgine. Skratka, ljubim vas.

Vlasta mu primaže klofuto. Urno odide, Galeb urno odide za njo. Pride Klokotčeva. Zlaga otroške cunjice.

KLOKOTČEVA

Oh, mili moj, jaz sedim tukaj in ti ležiš v meni, toplo ti je, sit si in miren. Ti si jaz, jaz pa nisem ti. Jaz sem tvoja posteljica in dekica, mleko in vodica. Ko pride čas, boš prišel k meni in te bom oblekla, da te ne bo zeblo. Tukaj zna biti zelo hladno. In ker je življenje žejno in lačno, te bo mama nahranila, da ne boš lačen in žejen. In potem ti bom prepevala in te bom zazibala v spanec. In stiskala te bom in božala, da boš dolgo, dolgo potem, ko boš že velik mož, spoznal, da ni svetlejšega in toplejšega sonca od materinega srca. Tvoj oče bo pazil nate. Tam, kjer sedi tvoja mati, je dom. Tam, kjer stoji tvoj oče, je red in mir. In če kdo kaj poskuša, kakšno norčijo ali zaumnost zganjati, mora najprej pomisliti nanj. Če on ne bi pazil, bi se svet razpočil kot balon in ljudje bi se začeli obmetavati s hudobijo. Oh, včasih me je strah, da ne počim nenadoma, ker vedno nenadoma počim, to ni igra, strah me je zate, jaz se bojim ... Nena doma popolnoma otrpne.

Zatakne se mi v grlu in se komaj zadržujem, da ne iztulim strahu in gorja, ah, mili moj, ah, koliko norcev, koliko brezbrizne pokvarjenosti, koliko umazanih nogavic, s krvjo pobruhanih srajc, pijanega prepevanja turobne moške moči in neumnega ženskega mežikanja, koliko obrazov in teles, na katerih rastejo le osat in koprive, koliko umazanih rok in pošastnih prstov, ki ščipajo,

čeljusti, ki grizejo, trgajo, kakor da meso ne bi bilo meso in človek ne človek, jaz ne jaz in mi ne mi ...

Za njenim hrbtom se pojavi Grivar.

GRIVAR

Tako torej!

KLOKOTČEVA se zdrzne

Kako, prosim?! Prestrašili ste me!

GRIVAR

Jaz vas. Vi se nimate česa bati. Vi ste žena policaja. Slišal sem, da se nekdo pogovarja, pa sem prišel pogledat.

KLOKOTČEVA

Ne, nikogar ni.

GRIVAR

Jah, bil sem prepričan ... pa sem pomislil ...

Pride Ščinkavec; čez ramo nosi Povoženo peško.

GRIVAR

O, sosed Ščinkavec! Kaj pa imate to?

ŠČINKAVEC

Nič ni, preprogo sem kupil. Našel sem jo na razprodaji, ugodno.

GRIVAR

Čakajte malo, a niste šli reševat ponesrečenih piščancev?

ŠČINKAVEC

Sem, sem, nekaj sem jih rešil, ampak žal prepozno. Gospa Klokotec, vašega moža sem tudi srečal na kraju nesreče, pa me je prosil, da vam izročim tole.

KLOKOTČEVI *da vrečko s piščancem*

Moj prijatelj ga je že oskubel in pripravil, tako da ga lahko kar v lonec daste.

Klokotčeva vzame vrečko s piščancem

KLOKOTČEVA

Hvala, sosed.

Odide.

GRIVAR

Sosed, nekaj vam moram povedati.

ŠČINKAVEC

Kaj pa je?

GRIVAR

Opozoriti vas moram. Če bo vaš pes tukaj na mojem vrtu opravljal ... saj veste ... svoje potrebe ... ga bom ...

ŠČINKAVEC *prestrašeno*

Saj nimam psa.

GRIVAR *ga posmehljivo oponaša*

Saj nimam psa ... Pa ga boste imeli. In ko ga boste imeli ...

ŠČINKAVEC *kakor da bi se zbral, odločno*

Veste kaj, sosed, sploh nisem imel v mislih, da bi ...

GRIVAR

Takih stvari se ne misli, to se kar zgodi. Neka dne boste žalostni, osamljeni, pritekkel bo kak kuža, vas polizal, malo zalajal in ... adijo rožice. Saj ni nujno, da je pes. Lahko je tudi mačka. Mačke so hujše kot psi. In če bo ta mačka ...

ŠČINKAVEC

Saj vi nimate rožic!

GRIVAR

Ja, pa bi jih lahko imel. In če bi jaz imel rožice, vi pa psa ili mačko ...

ŠČINKAVEC

Poslušajte, Grivar, nimam ne psa ne mačke. Ne vem, na kaj namigujete, ampak če me mislite obtoževati ...

GRIVAR

Saj, saj, kdor nima, bi rad imel. To jaz pravim.

Grivar odide. Ščinkavec pospravi Povoženo peško.

ŠČINKAVEC *pred publiko*

Prekleti vohun, ta Grivar!

Povožena peška tiho zastoka.

ŠČINKAVEC

Kaj stokaš, ti nehvaležnica. Lahko bi te pustil tam, na cesti, pa zdaj ne bi mogla niti stokati. Bila bi nekoristno truplo, ki se požvižga na vse in mu je malo mar za človeško trpljenje. Kakšno bedno stokanje je to? Nikakršnega presežka, umetniškega vtisa, umetnosti ... Če že stokaš, naj bo pesem! Glasba! Dvigni intonacijo – *Ji kaže, kako mora stokati.* – oooo ... oooo ... razumeš? Saj imaš posluš! Slišiš? Lalalala! Moraš se zavedati svojega poslanstva, tvoja usoda je, da pomagaš ljudem, da lajšaš žalost. Zato moraš biti vzvišeno žalostna, pogled mora biti tragičen in poetičen, da lahko iz njega zaslutim tvojo zgodbo. In ko zastokaš, mi moraš povedati, da je tvoja zgodba tako grandiozna, da je ne moreš povedati.

VEČER

Klokotec pride, sleče uniformo, se usede za mizo in žena mu prinese juho.

KLOKOTČEVA

Danes je brcal zelo, mišek mamin. Jaz sem mu govorila, on pa je brcal.

KLOKOTEC

Naj brca, naj ... naj se nauči. Skozi življenje se je treba prebrcati. Tale juha je ganljiva. Svet bi moral biti kot tale juha. Kuhan, topel, rumen, hranljiv.

KLOKOTČEVA

Potem je prišel ta grozni upokojenec.

KLOKOTEC

Kdo?

KLOKOTČEVA

Grivar.

KLOKOTEC

Grivar je v redu.

KLOKOTČEVA

Na živce mi gre. Obnaša se, kot da bi bil on policaj. Pa ni.

KLOKOTEC

Ima pa talent. V bistvu ima večina upokojencev talent. Izgledajo slabovidni in gluhi, v bistvu pa vse vidijo, vse slišijo. Škoda, da se policijska uprava tega ne zaveda.

KLOKOTČEVA

Polojniku je umrla teta. Danes je dobil telegram. Zacvilil je kot žalosten psiček.

KLOKOTEC

Ja, kaj hočemo. Tudi žalostni psički so na svetu. Pa še kaj hujšega. A veš, da je danes neka samomorilka ubila cel avtobus ljudi. Pa še nekaj kur. In potem izginila.

KLOKOTČEVA

Kako samomorilka? A teroristka?

KLOKOTEC

Ne vem. Po radiu sem poslušal izjavo voznika tovornjaka, ki je prevažal kure, in je rekel, da je bila lepa blondinka. Celo odprl je okno in ji je hotel tako po moško požvižgati, ona pa se je vrgla pod kolesa. On je zaviral in zavijal, potem je treščil v avtobus.

KLOKOTČEVA

In ti ješ juho iz ponesrečenega piščanca.

KLOKOTEC

Kaj hočemo.

KLOKOTČEVA

Pošto si dobil. Od policijske uprave.

Mu da kuverto. Klokotec jo počasi odpira. Potem počasi bere. Potem nenadoma kratko krikne. Vsi za sekundo otrpnejo.

KLOKOTČEVA

Kaj je bilo? Kaj je bilo to? A si ti ...

KLOKOTEC popolnoma mirno pospravi pismo v kuverto

Kdo? Jaz? Nič nisem. Kolcnil sem. Juha je pa res ganljiva.

Še naprej sreba juho.

Medtem pa Polojnik previdno gre iz svojega stanovanja in išče Ščinkavca.

ŠČINKAVEC

Sosed Polojnik. Želite?

POLOJNIK

Prosim vas, ne zamerite mi, kajti sicer nisem takšne sorte človek, ampak ... moram vas vprašati ... Slišal sem ... da imate zanimivo robo ...

ŠČINKAVEC

O čem vendar govorite? Od koga ste slišali? Od Grivarja?

POLOJNIK

Ne, ne, dovolite, da razložim. Neki prijatelj mi je povedal že pred časom, a takrat sem bil denarno slaboten. Ampak zdaj denar ni

več problem. Čeprav živim skromno, sem dobro stoječi dedič svoje tete po mamini strani. Teta me je imela zelo rada in jaz njo, seveda, a je pred kratkim v tujini umrla in jaz sem nekako ... žalosten. Po drugi strani, veste, jutri imam rojstni dan in bi si rad kupil darilo.

ŠČINKAVEC *trgovsko prijazen*

A tako! Čestitam! Zakaj niste takoj povedali? Za takšno priložnost si človek mora privoščiti kaj lepega. Seveda, seveda, dragi sosed. Kar povejte. Imate kakšno posebno željo?

POLOJNIK

Rad bi nekaj ... za boljše počutje. Veste, zelo slabo se počutim. Saj sem zdrav. Ampak tam znotraj ... tako navznoter se ... nekako ... voha ... pa ne diši ravno ... poskusil sem že vse ... Zato sem pomislil ... Izstrelil. Imate mogoče kakšno mačko? Ali psa? Mislim, nekaj, kar ne hodi, a se še vedno po malem premika?

ŠČINKAVEC

Mačko? Psa? Vi provokator! Nimam ne mačke ne psa! In povejte Grivarju, da ga bom tožil.

Izgine.

POLOJNIK

Poslušajte, gospod Ščinkavec, prisegam, da Grivar nima nič s tem! Samo jaz sem ... samo jaz ... Ne morem več! Ne prenesem več! Prosim vas!

Ščinkavec nekaj sekund gleda Polojnika, potem, kakor da bi se hotel prepričati, ali je zares obupan.

ŠČINKAVEC

Prav, prav, zravnajte se vendar ... Kot sem že rekel, nimam ne mačke ne psa. Žal, zmanjkalo jih je prejšnji teden. Naročeni so, ne vem, zakaj jih niso pripeljali. Včasih imam probleme z dostavo. Od tega asortimana imamo

samo najmanjše hišne živali – hrčke, morske prašičke in podobno. Mogoče kakšen ptič? Imam sveže napol mrtve piščance?

POLOJNIK

Ne, ne, to ne bi delovalo. Rabim nekaj večjega in ... kako naj rečem ... bližjega človeku.

ŠČINKAVEC

Ah, potem pa vzemite kar človeka. Mogoče bi vas zanimala uvožena roba? Begunci? Kar nekaj jih imam na zalogi. Grozljive zgodbe znajo povedati.

POLOJNIK

Ne, ne, to je preveč ... ne maram ... in ... slabo govorim tuje jezike ...

ŠČINKAVEC

Od domače robe vam lahko ponudim ... pretepe in posiljene homoseksualce? Zelo nežne duše so ...

POLOJNIK

Hmjaaa ... Ne, tega raje ne bi. Ne maram homoseksualcev. Prehitro se udomačijo, potem pa ne nehajo govoriti.

ŠČINKAVEC

Kaj pa lačni umetniki?

POLOJNIK

Ah, gospod Ščinkavec, s temi tipi sem že imel izkušnje. Ne maram jih iz praktičnih in higienskih razlogov. Ker so lačni, so tečni, ko pa jih nahranite, so še bolj tečni. Poleg tega smrdijo.

ŠČINKAVEC

Invalidi?

POLOJNIK

Bah, živi dolgčas ... Imate mogoče zlorabljenе otroke?

ŠČINKAVEC

Razprodano, žal. Če vas zanima kaj religioznega, imam verskega blazneža, ki se je sam križal.

POLOJNIK

Ne, ne, ne, ne ... Ne razumete me ... rad bi nekaj ... lepega ...

Kratka pavza.

ŠČINKAVEC

Že vem, kaj bo za vas! Povožena peška!

POLOJNIK

Povožena peška?

ŠČINKAVEC

Izvrsten primerek je! Ljubka! Zelo nadarjena! Navsezadnje – imate rojstni dan.

POLOJNIK

Nisem prepričan, da ...

ŠČINKAVEC

Sveža je kot rosa. Danes jo je povozil to-vornjak. Še več: pravi, da je sama skočila! Si predstavljate? Oči ima tako zgovorne, polne neke življenjske žalosti.

POLOJNIK

Jah, jah ... mogoče imate prav ... Koliko pa stane?

ŠČINKAVEC

Vam jo dam zaaaa ... tri ... tisoč.

POLOJNIK

Tri tisoč? Prav. Vzamem.

ŠČINKAVEC

Odlična izbira. Bojim se, da boste zelo zadovoljni, gospod Polojnik.

POLOJNIK

To je to?

ŠČINKAVEC

To je to. Paket dobite jutri po pošti. Nasvidenje, sosed.

Odide.

POLOJNIK

Nasvidenje.

NOČ

Tema. Na oder pride Galeb. Kakor da potrka; luč se prižge na mestu, kjer je Vlastino stanovanje.

VLASTA

Ha?

GALEB

Ne vem ... kako naj ...

VLASTA

Česa ne veš?

GALEB

Nekaj sem hotel povedati, pa sem pozabil.

VLASTA

Je bilo kaj pomembnega?

GALEB

Morda ... sploh ... ne. Slabo se počutim.

VLASTA

Ljubi moj Galebček ... Ubogi Galebček ... Galebček moj mali ...

GALEB

Jaz trpim že od malega, ker sem sin starega pijanca. Mati pa je bila močna kot hrast in je očeta tepla, ker sama ni pila, vendar ga je ljubila. In ker je ljubila tudi mene, mi je vsak dan na uho kričala, naj ne bom kot oče, in tepla me je, iz istega razloga. Velikokrat sem šel na urgenco in prav tam sem našel svoj poklic. Šel sem študirat medicino, torej nisem kot oče, mamino željo sem izpolnil. Kljub vsemu stojim ob vas bolan in pijan, vročino imam, srce mi utripa, kakor da bi me teplo, vse me boli, ah, sladki spomin na brce maternel! Pogrešam jo, ljubim vas, to ni moja volja, to je usoda, teh bolečin ne morem odgnati! Prosim vas, Vlasta, a vam lahko rečem: mati?

VLASTA

Si si umil roke?

GALEB

Ne.

VLASTA ga klofne po glavi

Ves dan si se dotikal teh ogabnih pacientov. Kaj smo rekli, da je prvo, kar moramo narediti, ko končamo službo in pridemo v stik z zdravimi ljudmi? Hm?

GALEB

Umijemo si roke in obraz z antibakterijskim milom.

VLASTA

Torej? Vzame sprej z antibakterijskim milom, mu pošprica roke. Če se hočeš igrati sina, če mi hočeš reči – mati, potem moraš predvsem ubogati, mladi mož. Jasno? In jaz te bom ljubila, ljubila te bom kruto in po pravih, tako kot mora ljubiti mati.

Galeb jo hoče objeti in poljubiti.

GALEB

Mati.

VLASTA

Kaj je s tabo? Sram naj te bo! Nič poljubljanja, zapomni si. A ti veš, koliko bakterij živi v enem poljubu? Ha? Več kot štiristo vrst! A moram to razlagati tebi, zdravniku? Korinobakterije, streptokoki, profiromonas, fusbakterije, leptotrihije, laktobacili, neiserije, veilonene ... Od poljuba lahko dobiš meningitis, gonorejo, pljučnico, čir na želodcu, srčno kap, možgansko kap ... Ko te bom hotela ubiti, te bom hotela poljubiti. Zdaj pa si splakni ta umazani gobec. Prekleti mulc! Potem se greva igrat.

Pošprica mu še obraz ter ga umiva; Galeba začnejo peči oči.

GALEB

Vlasta ...

VLASTA

Zgrda ali zlepa?

GALEB

Vlasta, počakaj ...

VLASTA

Torej zgrda, ljubček.

GALEB

Vlasta, jaz ...

VLASTA

Tiho, ti ščene smrdljivo! Ubogaj!

GALEB

Ubogal bom! Priden hočem biti!

VLASTA

Poglej ga, ubožčka! Zaril je obraz v rjuhe in pasje vdano čaka. Čaka. Čakaš?

GALEB

Čakam.

VLASTA

Vzela si bom čas.

Počasi si zaviha rokave domače halje, potem si z elastiko spne lase v čop, raztegne ramenski obroč, popoka prste, zadrži še nekaj trenutkov in ... udarec useka kot blisk.

GALEB

Oooh, moja rit jo pozna, to materinsko roko. Trda je in odločna kot cep.

Vlasta v enakomernem ritmu začne udarjati po Galebovi riti.

GALEB

Mami ... Mamaa! ... Mamaa! ... Mamaa! ... Mamaa! ... uuuuuuuuuuf ... oooooooooo-ooof ...

Ritem Vlastinih udarcev se pospeši; zdaj udarja z obema rokama po riti, hrbtu, nogah ... njeni udarci so vedno bolj odločni, skorajda jezni.

VLASTA

Jočeš? Ha?

GALEB

Jočem!

VLASTA

Zakaj otroci jočejo? Ker mamico hočejo? Vi, moški, vi, napihnjeni otroci, vsi hočete mamico? Kaj ste si mislili? Da je življenje gladkodlako? Nikogar ni, da vas umije od vas samih. O, vi, benigne, kronične, respiratorne, kardiovaskularne, rektalne, mentalne pošasti ... Ooooooh, vse je bolno in napihnjeno in jaz sem bolna ... prekleti ... tukaj imaš svojo mamico.

Galeb brnja z rokama po rjuhi. Vlasta ga prime za desno ramo in obrne na hrbet.

GALEB

Oh, mati!

VLASTA *se skloni nad njegovega bunkeža; karajoče*

No, no, kaj pa je to?

Galeb odpre oči in dvigne glavo; pogleda Vlasto; zapre oči in spusti glavo.

VLASTA

A smo se kaj umili tukaj spodaj? Hm?

GALEB

Maaaaaaaa! Maaaaaaaaaaaaaa!

VLASTA *z eno roko mu trga dlake okoli jajc, eno po eno*

Ljubi ... ne ljubi ... ljubi ... ne ljubi ... Ne, ne bomo se tako igrali. *Mu utrga cel šop dlačic.* Me ljubiš?

GALEB

Jaaaaaa!

VLASTA *utrga še en šop*

Ljubiš mamico?!

GALEB *joče*

Ljubim mamicooooo!

VLASTA

Si končal? Siiii?

GALEB

Seeem!

Nekaj zadihanih trenutkov; oba obstaneta; potem Galeb urno vstane s postelje, si potegne hlače gor in zapre zadrgo; gleda Vlasto, začuda jezno.

Tema.

Pride Jež s klovnovskim nosom in tiho zabrenka na kitaro.

JEŽ in POVOŽENA PEŠKA

Živet je lepo, ko noč je in sva sama in naju gleda lunino oko.

Živet je lepo, zvezde pojejo nama.

Srce je ob srcu, držiš me za roko.

Ah, tvoj obraz, ah, sijaj lepote tvoje, in tvoja mladost ob meni sladko spi.

Živet je lepo, srce mi glasno poje ...

Ah, tiho, srce, da se ljuba ne zbudi.

Živet je lepo, ko ne veš, da že ljubiš, ne, da ljubezni hitro mine sijaj.

Živet je lepo, ko novo srečo snubiš, v srcu čutiš – spet prišel bo maj.

DRUGO JUTRO

POŠTAR

Pogosto se usedem in preiščujem o svojem življenju, ki nikogar ne zanima. Predstavljam si, da je okrog mene množica, cel stadion, in jaz na sredini nogometnega igrišča stojim in govorim. Moram govoriti. Če bi svoje življenje nosil kot nekakšno vrečo molka v želodcu, bi mi bilo ves čas težko. Nekoč sem bil srečen. Nekoč so me ljudje imeli radi. Nekoč so na nogometnem igrišču ljudje kričali, da sem čarovnik, velemojster ... Vzklikali so moje ime, ki se ga danes nihče ne spomni. Danes sem za vse – poštar.

Pavza.

Potem ... potem sem imel še njo. Klical sem jo ... saj vem ... zvenelo vam bo smešno ... klical sem jo ... Angelina. Ker je bila lepa kot angel. Njen obraz je bil kot božja vetrnica. Metal je ljudi v zrak, da so leteli kot ptice, ki ne vedo, kdo jim je dal moč letenja. Letel sem tudi jaz.

Pavza.

In danes ... danes umiram vsak dan. Le redko se zgodi, da sem dva dni zapored živ. Umiram. Vstajam. Stojim. Sedim. Umiram. Vstajam. Hodim. Mislim. Gledam. Stojim, kakor da bi me nekdo nataknil na mene samega. Sedim, kakor da bi sedel sam v sebi. Hodim, kakor da bi samega sebe vlekkel za sabo. Mislim, kakor da bi mi nekdo ves čas šepetal na uho.

Gledam, kakor da bi vse že videl. Češem jezo. Da se manj jezim. Strižem strah. Da se manj bojim. Veselje davim. Ni mi veselo biti vesel. Čudni časi so. Pavza. Gospod Polojnik, paket!

Pride Polojnik. Poštar odide. Nekaj trenutkov tišine; Polojnik stoji sam z velikim paketom in

si ga ogleduje; narahlo se dotakne trakov; zasliši se stokanje; Polojnik se ozira v paniki; ko hoče prijeti paket in ga odnesti v stanovanje, pride Grivar.

GRIVAR *vznemirjen*

Kaj je, kaj se dogaja? A ste vi kričali, Polojnik?

POLOJNIK *prestrašen, zmeden in prijazen*

Kričal? Jaz? Ne, ne, nič nisem slišal.

GRIVAR

V tej hiši res ni več miru. Kaj pa imate to?

POLOJNIK

Ah, nič, paket sem dobil.

GRIVAR

Kar velik paket. Kaj pa je v njem?

POLOJNIK *v zadregi*

Ah ... knjižna polica, ki sem jo naročil preko kataloga. Veste, rad berem in imam veliko knjig ...

GRIVAR *radovedno si ogleduje paket*

Lepo so vam to zapakirali. Trakovi, pa rože ...

POLOJNIK

Ah, to, ja, ja ... na naročilnici sem pripisal, da imam rojstni dan ...

GRIVAR

Rojstni dan? Včeraj mu umre teta, danes pa že rojstni dan. Ste prepričani, da so vam poslali pravi paket? Tole tukaj izgleda ... oprostite, ampak izgleda, kot da so vam poslali kar mrtvo teto za rojstni dan.

POLOJNIK *se zdrzne*

Mrtvo ... kaj? Neeeeee, sosed ...

GRIVAR

A ste zato kričali?

POLOJNIK *popolnoma zmeden*

Kako – zato? Ne, ne ... Ne razumem.

GRIVAR

Ker vam je umrla teta? Ali zaradi rojstnega dneva?

POLOJNIK

Saj nisem kričal.

GRIVAR

Kdo pa je potem kričal? Vaša knjižna polica?

POLOJNIK *prestrašeno*

Sosed, jaz res nisem kričal in ...

GRIVAR

Kdo pa je? Hm?

POLOJNIK

Ne vem. Jaz nisem.

GRIVAR

Vi niste? Jaz zagotovo nisem, ker bi se slišal. Nekdo mora biti in ko bom ujel tega kričarja, ga bom odkričal naravnost k hudiču! Me razumete?!

Pride Klokotec s skodelico čaja v roki in glasno kihne. Za njim Klokotčeva.

GRIVAR

Na zdravje in dobro jutro, Klokotec.

KLOKOTEC

Dobro jutro.

KLOKOTČEVA

Govorim, a zaman, da se mora vsak, pa naj bo človek ali policaj, še posebej jeseni, čuvati prehlada.

KLOKOTEC *sreba čaj*

Človek se s prehladom rodi.

GRIVAR

To pa imate prav, sosed. Pravi dedec mora biti občasno prehlajen ali potolčen od mraza v kosteh. A se ne sme pritoževati. Ženske tega ne razumejo. Mimogrede, kaj boste naredili s tem kričanjem? A boste ukrepali?

KLOKOTEC

Bom. Vsekakor.

GRIVAR

Vsake toliko nekdo kriči, cvili, praska ... Bajе ženska.

KLOKOTČEVA

Jaz nisem ničesar slišala.

KLOKOTEC

Navsezadnje, ženske pač kričijo.

GRIVAR

To sem tudi jaz rekel. Ko so srečne, ko so nesrečne, ko vidijo miš ... Takšna je njihova narava. Če bi jaz, na primer, videl miš, bi se smejal in se z njo malce pozabaval. Potem bi jo ulovil in ubil. Ženska pa, ko vidi živo miš, kriči, ko pa miš ubiješ – joče. Tu ni logike.

KLOKOTČEVA

Meni se zdi, da bi se ženska enako obnašala z vami, Grivar. Ko bi vas zagledala živega, bi kričala, ko bi vas ubila, bi jokala.

GRIVAR

Kaj hočete s tem povedati?

KLOKOTČEVA

Nič.

Vzame skodelico iz Klokotčeve roke in odide.

GRIVAR

Veste kaj, nespodobno se mi zdi, da se delate norca iz človeka mojih let. A vi slišite to, gospod Klokotec?

KLOKOTEC *odsotno*

Kaj?

GRIVAR

To, kar govori vaša žena.

KLOKOTEC

Kaj govori?

GRIVAR

Da sem nor.

KLOKOTEC

In? Ste nori?

GRIVAR

Nisem. Seveda.

KLOKOTEC

Potem je ne poslušajte. Saj meni včasih isto

govori. Glede na njeno stanje, veste ... kmalu bo prišel na svet ...

GRIVAR

Še en kričač.

KLOKOTEC

Ja ... Kihne. Oprostite, ampak ... saj veste ... moram ... v službo.

Počasi, nejevoljno, odide.

Pride Vlasta.

VLASTA

Dobro jutro, gospod Grivar.

GRIVAR

V službo, a ne?

VLASTA

V službo.

GRIVAR

Kje pa imate danes mladega stažista?

VLASTA

Verjetno spi. Včeraj je delal nočno.

GRIVAR

A je delal nočno v bolnišnici ali pa morebiti ...

VLASTA

Morebiti?

GRIVAR

Morebiti je imel, takorekoč, privatno prakso, hočem reči, obstajajo bolezni vseh sort ... in bolniki ... in bolnice ... in ... za nekatere bolezni ni treba biti zdravnik. Mislim, dovolj je, če je človek moški ... in če se ženska počuti ...

VLASTA

Kako pa se vi počutite?

GRIVAR

Kako naj bi se počutil? V redu. Mislim, moje zdravje ...

VLASTA

Meni se zdi, da se vam blede. V vaših letih to ni nič nenavadnega. Demenca vas lahko napade z vso vehemenco in hitro doseže

impertinenco, ki je seveda za vas popolnoma koherentna, ker dementen človek lastne demence ne more prepoznati. Saj veste, za norca so vsi drugi nori.

GRIVAR

Kako, prosim?

VLASTA

Na svidenje, gospod Grivar.

GRIVAR

Ste vi meni rekli, da sem nor?

Vlasta odide.

GRIVAR

Točno to sem pričakoval! Zdaj mi vsi govorijo, da sem nor! Na koncu bodo še rekli, da jaz kričim! Takšni so ljudje! Jaz morda tu pa tam glasno vzdihnem ali pa zabrundam, ali pa si kakšno rečem, tako, mimogrede ... saj človek, ki živi sam, občasno spusti kak zvok. Mar je to sramota?! Ne, to je dostojanstveno. In v okvirih splošno sprejemljivega govora, vzdihovanja in brundanja. Drugače pa sem večino svojega življenja mirno spal. Kdor mirno spi, v spanju ne kriči! Kdor pa kriči – ta nima čiste vesti! Tu se nekaj dogaja in jaz bom temu prišel do dna!

Odide.

DRUGI DAN

Polojnik v svojem stanovanju s svojim zabojem. Globoko vdihne, izdihne, potem pa začne mrzlično odmotavati paket; odvije papir, odpre karton, iz katerega najprej pride ženska roka; Polojnik jo prime za roko in ji pomaga vstati; iz kartona pride Povožena peška, privlačna, na pol mrtva blondinka; Polojnik si jo zmedeno in nervozno ogleduje; potem se, zadovoljen, nasmehne.

POLOJNIK z *znižanim glasom, na pol šepetom*
Gospa, prosim vas, da ne kričite več.

POVOŽENA PEŠKA *odsotno*
Ne, ne, saj nisem jaz kričala ...

POLOJNIK
Zdelo se mi je, da je prihajalo ... nekako ... iz vaše ... bližine.

POVOŽENA PEŠKA
Saj vam pravim, da nisem jaz.

POLOJNIK
Me veseli, da niste.

Polojnik jo previdno prime za roko, se prikloni in ji poljubi roko; s tal pobere rože, ki so bile pripete na paket, in ji jih izroči.

POLOJNIK
Moj bog, ko vas gledam, se že počutim bolje.

POVOŽENA PEŠKA
Jaz se počutim, kot da bi me povozil tovor-njak.

POLOJNIK
Saj vas je, povozil vas je in vas naredil izjemno ... izjemno!

POVOŽENA PEŠKA
Hvala vam, zelo ste prijazni. Kdo pa ste?

POLOJNIK
Maks Polojnik.

POVOŽENA PEŠKA *se utrujeno nasmehne*

Oh, prijazni Maks ... A lahko greva malo na zrak. Zdi se mi, da ne diham več.

POLOJNIK
Seveda, vsekakor, tukaj je naš vrt.

Gresta na vrt. Stojita na prosčeniju, kot figurici iz stenske ure.

POVOŽENA PEŠKA
Lepo je tukaj.

POLOJNIK
Kaj pa vem.

POVOŽENA PEŠKA
Zakaj vsi ti ljudje strmijo v naju?

POLOJNIK
Saj tu ni nikogar.

POVOŽENA PEŠKA
Povejte jim ... recite jim, naj grejo.

POLOJNIK *maha z rokami, kot da bi nekoga odganjal*
Išš ... išš ... stran pojdite ... stran ... tako, nikogar ni.

POVOŽENA PEŠKA
Saj nikoli ni bilo nikogar. Ljudje se vedno pretvarjajo, da so tukaj, čeprav jih ni. In tudi, ko rečejo, da so tukaj, lažejo. To vedno rečejo, samo zato, ker jih ni.

POLOJNIK
Jaz sem tukaj.

POVOŽENA PEŠKA
In ko rečejo – tukaj sem, to rečejo samo zato, ker so nekje drugje.

POLOJNIK
Ne, ne, jaz sem tukaj in vi ste tukaj. Samo midva sva.

POVOŽENA PEŠKA
Sama sva.

POLOJNIK
Skupaj sva.

POVOŽENA PEŠKA

Ljudje bi morali biti kot rože, molčeči in dišeči. Če bi jaz bila roža, bi ves dan molčala, obrnjena proti soncu. Soncu. Občudovala bi ljudi, ki me občudujejo.

POLOJNIK

Jaz vas občudujem.

Zaplešeta.

POLOJNIK

A mi lahko poveste, zakaj ste se vrgli pod to-vornjak? Gotovo je zanimiva zgodba.

POVOŽENA PEŠKA

Ne spomnim se več. Verjetno je bilo nekaj v zvezi z življenjem.

POLOJNIK

Ja, ja, življenje ... Življenje zna biti zelo ... dolgočasno.

POVOŽENA PEŠKA

Nekaj sem hotela ... in vedno se je zgodilo nekaj drugega ... česar nisem hotela.

POLOJNIK

Vidite, pri meni je bilo vedno nasprotno. Kar sem hotel, sem imel. In nikoli nisem hotel ničesar drugega od tega, kar sem imel. In to me je morilo.

POVOŽENA PEŠKA

In potem sem rekla: ne morem več. Ne morem več, da ne morem več. Slabo mi je bilo. Hotela sem bruhati, pa sem jokala. In šele ko sem se zjokala, sem končno bruhala.

POLOJNIK

Neverjetno. Človek je res zmožen vsega.

POVOŽENA PEŠKA

Nisem bila stara. Nisem imela sivih las. Le živa nisem bila več. Iz mene je izteklo vse preteklo. Kakor da bi izbruhala samo sebe. Izjokala svojo dušo. Bila sem žalostna pesem.

POLOJNIK

Drugače pa radi pojedete? Jaz nimam preveč posluha.

Povožena peška začne spuščati visok glas, najprej tiho, potem pa vedno glasneje, vse dokler ne postane zelo neprijeten. Polojnik nervozno stopiclja na mestu in se ozira okrog sebe. Potem steče k Ščinkavcu. Medtem pride Grivar. Za njim še Klokotčeva in Jež. In Galeb. Grivar presenečeno gleda Povoženo peško, ki stoji in piska. Prideta Polojnik in Ščinkavec. Ščinkavec gre naravnost k Povoženi peški in ji primaže klofuto. Povožena peška neha piskati.

GRIVAR

Kaj je zdaj to? Kdo je ta?

POLOJNIK

To je ...

ŠČINKAVEC

To je Polojnikova prijateljica.

POLOJNIK

Ja, moja prijateljica ... povo ...

ŠČINKAVEC

Polona.

GRIVAR

Zakaj pa stoji tukaj sredi dvorišča in piska?

POLOJNIK

Ah, pesmico je zapela in jo je pesem zanesla.

KLOKOTČEVA

Ne izgleda dobro. Gospa, ste v redu?

GALEB

Vam lahko pomagam? Jaz sem zdravnik.

POVOŽENA PEŠKA

Ne. Hvala. Maks?

POLOJNIK

Jaz.

POVOŽENA PEŠKA

Lahko greva noter? Od tega piskanja me boli glava.

POLOJNIK

Vsekakor. Vsekakor.

Polojnik pelje Povoženo peško v svoje stanovanje.

GRIVAR

Vesel fant, ta Polojnik. Najprej teta, potem rojstni dan, zdaj pa še ženske vodi sem.

ŠČINKAVEC

Ah, Grivar, vi ste že prestari, da bi razumeli ...

GRIVAR

Poslušajte me, Ščinkavec, in vsi vi! Zdaj imam dovolj! Danes popoldan ob petih sklicujem sestanek hišnega sveta! Kot predsednik zahtevam obvezno prisotnost vseh stanovalcev in tistih, ki so se brez moje vednosti naselili tukaj. To, kar se tukaj dogaja, je šlo čez vse meje! Prosim, povejte ostalim.

Jezno odide. Tudi drugi se zmedeno razidejo. Ostane samo Jež.

JEŽ

V glavi imam crknjeno miš ...

Ki cvili za življenjem, to je ... da znoriš.

Roke imam, da pomagajo glavi, ena me tepe, druga me davi.

Še desna noga me nič ne uboga – sam sebe brcam, sam sebi žoga.

Leva pa je sovražnik zvit, ko ne pričakujem, me brcne v rit.

V mojih pljučih harmonika kruli, didldiduli, didldiduli.

Trebuh ima karakter mračen, vsak dan nesrečen, vsak dan lačen.

Zobe imam, ujede strupene, če nimajo kaj, grizejo mene.

V mojih hlačah stekel pes bevška, o, pridi, o, pridi, o, pridi, o, ženska!

Jezno je brezno moje srce.

Tu klovnva imate – smejte se.

Odide.

DRUGI VEČER

Pride Klokotec. Kihne.

KLOKOTEC

Ne tako! Oh, ne tako! Tako to ne more biti!

Pride Grivar.

GRIVAR

Strinjam se, Klokotec.

Pride Klokotčeva.

KLOKOTČEVA

Si v redu, ljubi?

KLOKOTEC

Ja.

Pridejo vsi ostali.

GRIVAR

Torej, odpiram sejo hišnega sveta. Imamo dve točki, o katerih bomo razpravljali. Prva točka: število stanovalcev v našem stanovanjskem objektu. Štejem: Jež, Klokotec, Klokotčeva, Ščinkavec, Polojnik, Petrovič. Torej, če se preštejemo fizično, se število ne ujema.

GALEB

Če ste mislili mene, jaz v bistvu ne stanujem tukaj. Sem samo na obisku.

GRIVAR

Ampak ti obiski so zelo pogosti.

VLASTA

Kaj pa imate vi s tem? A so obiski prepovedani?

GRIVAR

Niso prepovedani, le ugotoviti moramo dejansko stanje. Kajti če so obiski pogosti, se zvišuje poraba vode v objektu, in voda je naš skupni strošek. To velja tudi za Polojnika.

POLOJNIK

Kaj velja zame?

GRIVAR

Če vas bo vaša prijateljica pogosto obiskovala ali pa se, kaj pa vem, naselila pri vas, morate plačati vodo. Tudi tisti, ki imajo psa ali mačko, plačujejo dodatek za vodo.

ŠČINKAVEC

Poslušajte, Grivar, še eno tako, pa bom ...

VLASTA

Prav, prav, plačali bomo vodo. Se strinjate, Polojnik? Je še kaj?

GRIVAR

Seveda. Druga točka: nekdo nenehno ogroža red in mir v stanovanjskem objektu. Torej, kriči, cvili, stoka ... Nazadnje smo ujeli gospodično ...

POLOJNIK

Prosim vas, Grivar! Saj sem vam povedal. Ni kričala, temveč pela. Če je še petje prepovedano v tej državi, potem res ne vem, kam nas to pelje.

GRIVAR

Kdo pa potemtakem kriči?

KLOKOTČEVA

Jaz nisem nič slišala.

ŠČINKAVEC

Jaz tudi ne.

VLASTA

Meni se zdi, da imate prisluhe, Grivar. Če hočete, lahko vam uredim obisk pri otorinolaringologu.

GRIVAR

Kaj govorite? Kakšni prisluhi? Vsak večer slišim! To niso prisluhi! No, vprašajte Ježa!

JEŽ

Kaj?

GRIVAR

Vi povejte! Skupaj sva slišala!

JEŽ

Jah, ne vem, morda je bilo mačje vreščanje.

Ali otroško igranje. Ali ...

GRIVAR *kriči*

Kakšne mačke?! Kakšni otroci?! Jež, prosim vas, da poveste po resnici. Tukaj sva stala in ugotovila, da je bilo kričanje žensko. Torej?

VLASTA

Če kdo tukaj kriči, Grivar, potem ste to vi!

ŠČINKAVEC

Se opravičujem, ampak nimam več časa. Imam pomembnejše opravke, kot da tukaj poslušam to kričanje. Zbogom.

GRIVAR

Jaz?! Kako vas ni sram?! In vi, Klokotec, da veste, globoko ste me razočarali! Policaj pa tak! Pojdite raje za sprevodnika!

Klokotec in Klokotčeva gledata v publiko; potem, nenadoma, Klokotec iz sebe spusti dolg, predirljiv in žalosten krik; nekaj sekund tišine.

KLOKOTEC *odsotno*

A si ti ravnokar zakričala?

KLOKOTČEVA *prijazno*

Ne, ne, nisem jaz kričala ...

KLOKOTEC

Slišal sem. Bilo je zelo – blizu.

KLOKOTČEVA

Jaz nisem ničesar slišala.

GRIVAR

Ne delajte se gluhe, gospa Klokotčeva. Vsi smo slišali.

KLOKOTČEVA

Jaz nisem ničesar slišala. *Klokotcu.* Kajne, ljubi?

Klokotec ne odgovori.

GRIVAR

Gospod Jež, ste vi slišali?

JEŽ

Slišal sem.

GRIVAR

Pa vi, Ščinkavec?

ŠČINKAVEC

Seveda, seveda sem slišal. Zvenelo je neka-ko otožno in vredno ... pozornosti ...

VLASTA

Jaz sem tudi slišala. Prišlo je od tu.

GRIVAR *Klokotčevi*

No, a ste slišali? Od tu je prišlo.

POLOJNIK

Ja, midva sva tudi slišala.

POVOŽENA PEŠKA

Ni bilo veselo, bolj nekako pretresljivo in ...

POLOJNIK

... ganljivo, ja, a vseeno zoprno in moteče. Golobi so se prestrašili in odleteli ...

KLOKOTČEVA

Jaz nisem ničesar slišala.

GRIVAR

Zakaj tako zanikate, če pa smo vsi ...

JEŽ

Gospod Grivar, počakajte, mogoče res ni ona.

GRIVAR

Kako ni ona?! Prišlo je od tukaj, z dvorišča, in ona je edina ženska na dvorišču! Kriči že celo jutro.

ŠČINKAVEC

Jaz bi tudi rekel, da krik ni bil ženski. Skorajda bi rekel, da je bila moška roba. Intonacija je že bila moška, sentiment pa ženski.

GRIVAR

Kaj vendar govorite?! Ja menda ni Klokotec kričal?!

KLOKOTEC

Ne, jaz nisem kričal.

KLOKOTČEVA

A nisi ti kričal?

KLOKOTEC

Ne, nisem jaz kričal.

KLOKOTČEVA *nerozno*

Torej zagotovo nisi ti kričal?

KLOKOTEC

Zagotovo nisem jaz kričal.

Klokotčeva odide v stanovanje in se vrne s pištolo v roki; še vedno mirna, nameri v Klokotca, ki nepremično stoji.

KLOKOTČEVA

A še zmeraj trdiš, da nisi ti kričal?

KLOKOTEC

Še zmeraj trdim, da nisem jaz kričal.

GRIVAR

Moj bog, gospa, pomirite se! Saj ne morete tako ...

KLOKOTČEVA nenadoma popolnoma razkačena in jezna, se naperi proti Grivarju

Kaj pa je, ti stari štokljež?! Ves dan le vohljaš naokoli! Ti bi moral prvi kričati od svoje plehkobe, praznobe, starobitnosti, neumnosti in kaj jaz vem, od česa še! Zakaj ne kričiš?! Ha?! Zakaj ne kričiš?! Te je sram?!

GRIVAR *zakriči nazaj*

Ne, ni me sram! Spodoben človek ne kriči!

KLOKOTČEVA

Če bi bila jaz na tvojem mestu, bi ves dan kričala od groze, ker sem na tvojem mestu!

JEŽ

Prosim vas, gospa Klokotčeva, najprej lepo odložite pištolo, pa se bomo potem lepo pogovorili v miru.

KLOKOTČEVA *s pištolo meri v Ježa*

S kom naj se pogovarjam? S tabo? Kaj pa si ti? Človek ali klovn? Ha? Kaj si ti? Si jež, klovn ali človek? Ha?!

JEŽ

To je odvisno od vas, gospa. Lahko me pri-

mete, kjer me lahko. Ampak še zmeraj vas prosim ...

KLOKOTČEVA

Kaj me prosiš, ti, prosjak, ti, otožni glumač? Zakaj ti ne kričiš?

JEŽ samozadovoljno, ne brez kančka ponosa
Saj kričim, gospa. Ampak ko jaz kričim, se ljudje smejejo.

ŠČINKAVEC

Gospa Klokotčeva, če imate pištolo v roki, ni treba, da ste še žaljivi.

KLOKOTČEVA *s pištolo meri v Ščinkavca*

Zakaj pa ne?! Zakaj pa ne?!!! Razloži mi, ti, homeopat, ki tihotapiš in prodajaš nesrečo nesrečnim? Zakaj ne bi smela biti žaljiva, ti, cigan? Ha?! A smo mi vsi tvoja roba?! Če ne bi plačeval dvojne najemnine, bi te že zdavnaj vrgli ven!

ŠČINKAVEC *mirno in dostojanstveno*

Moj poklic je kot vsak drug poklic, kar lahko potrdijo tudi nekateri tukaj navzoči. *Pogleda Polojnika, on pa zmedeno prikima.* Razen tega, kot vidite, sem umirjen in pomirjen. Prav zaradi svojega poklica. Nič ne kričim.

KLOKOTČEVA *s cevjo pištole ga sune v trebuh*
Zdaj boš zakričal!

ŠČINKAVEC

Auuuu! Ste vi normalni?! To boli!

Klokotčeva ga še enkrat sune.

ŠČINKAVEC

Aaaaj!

KLOKOTČEVA *mu cev pištole pritisne na lice*

Pokaži nam svoj talent! No, da slišimo! Mu zakriči v obraz. Kriči!!!

Ščinkavec jo prestrašeno gleda, potem pa tiho zatuli.

KLOKOTČEVA

Kaj?! Kaj je to?! Je to tvoje kričanje?! Še enkrat! Glasnej! Glasnej!

Ščinkavec še dvakrat obotavljivo zatuli, le malo glasneje.

KLOKOTČEVA

Sram te bodi! Ogabno. Plitvo. Mlahavo.

POLOJNIK

Mislim, da tukaj potrebujemo trdo roko policije. Gospod Klokotec, vljudno vas prosimo, da vzamete svojo ženo v svoje roke ...

POVOŽENA PEŠKA

... kajti mi imamo polne roke že sebe samih.

Klokotec ne odgovori; nekaj trenutkov zmedene tišine.

VLASTA

Gospa Klokotčeva, poslušajte me. Jaz vas razumem. Razumem vas kot ženska žensko. Tudi sama sem bila v podobni situaciji, premišljala sem o najhujšem, a sem na koncu našla izhod.

KLOKOTČEVA *spusti pištolo in se obrne proti njej; z nasmeškom*

Mar res?

VLASTA

Res. Včasih je celo koristno malo vzroji, ampak potem se je treba pomiriti in trezno razmisliti. Sicer ...

KLOKOTČEVA *cinično nežno*

Sicer? Sicer? Naraščajoče. Ti, sladka moja mala sprijenka, misliš, da ne vidim vseh teh tvojih ptičarjev, ki se smukajo okrog tvojega perja? Misliš, da nisem slišala tvojega užitekarskega vreščanja? Skozi cevi od radiatorjev je prihajalo k meni v kuhinjo! Jezno posnema erotične vzdihne. Oooooooooohhhhhh, oooooooooohhhh, uuuuuuuuuuhhhhhh in oooooooooohhhh!

VLASTA *zmedena, užaljena*

Oprostite, nisem vedela ...

GRIVAR

Tu vam moram dati prav, gospa Klokotčeva.

Tudi jaz sem slišal.

KLOKOTČEVA *Grivarju*

Drži gobec, ti omedlni mlahavec! *Vlasti*. Vse sem slišala! Tvoje udarce in njihovo prepevanje! Je to izhod? Ha? Tepsti moške? Mlatiš, mlatiš, klatiš jih z materinsko potrpežljivo stojko iz dneva v dan.

VLASTA *užaljeno zakriči*

Kaj pa vi, mislite, da ste svetnica, policajka zarušana!

Se razjoče.

ŠČINKAVEC *Vlasti*

Obdržite to tenzijo. Lahko bi jo dobro unovčila.

Vlasta samo še glasneje zahlipa.

Pride Galeb.

GALEB

Kaj se dogaja?

Vlasta se mu, vsa jokajoča, vrže v objem.

VLASTA

Ooooooh, Galeb!

KLOKOTČEVA

Kaj se dogaja? Kaj se dogaja? Mati te išče, in sicer ne tista, ki te je splavila šele potem, ko te je rodila. Ne, tista te išče, ki te po riti mlati, medtem, ko ti kričiš – Mati! Mati!

POLOJNIK *Klokotčevi*

Ne bodite tako kruti do gospodične. Življenje ima pogosto stranske izhode. Na primer ...

POVOŽENA PEŠKA

... jaz. Preden me je povozilo, sem bila nesrečna, šele po nesreči sem ... *Ljubeče prazno pogleda Polojnika*. ... postala srečna.

Pride Poštar.

POŠTAR *Povoženi peški*

Angelina!

Povožena peška se zdrzne, a vendar prazno pogleda Poštarka.

POŠTAR

Angelina, to sem jaz!

POLOJNIK

Kaj je zdaj to? Kaj hoče ta?

POŠTAR

Angelina, moj bog, brez tebe je bilo moje življenje prazno in praznina je bila polna tebe ... tebe ... Moj bog, je to možno ... je to ...

Poštar se sesuje in začne jokati. Joče in stoka in hlipa.

POLOJNIK *Povoženi peški*

Kdo je ta človek?

POVOŽENA PEŠKA

Ne vem. Ne spomnim se ...

POŠTAR

Angelinaaaaaa ...

Še naprej neznosno joče, stoka in hlipa.

GRIVAR

To postaja že nevzdržno. Gospod Klokotec, prosim vas, da opravite svojo dolžnost kot policaj, predvsem pa kot mož te nesrečne ...

KLOKOTEC

Ne morem. Izgubil sem.

POŠTAR *tiho, skorajda brez glasu*

Angelinaaaa ...

Klokotčeva dobi popadke in se začne zvijati od bolečine; potem začne hitro dihati.

GRIVAR

Kaj ste izgubili?

KLOKOTEC

Izgubil ...

POŠTAR

Angelinaaaaaa ...

GRIVAR

Kakršnakoli že je ta vaša izguba, vas vseeno prosim, da v sebi najдете zbranost in uveljavite svojo moč ...

Klokotec zakriči.

KLOKOTEC

Izgubil sem službo. Dobil sem odpoved. Ni sem več policaj. O bog, zakaj tako?! Lahko bi me zadel ropar, ki bi ga presenetil med ropom in bi se prerivala ... in jaz bi ... Lahko bi me ustrelil hudobni kriminallec in razpečevalec mamil ... ker sem ga ujel in ga držal ... Lahko bi zgrabil in objel samomorilskega terorista in ... in ... bum ... in ... svojim telesom zaščitil ... nedolžne ... Lahko bi me povozil bežeči morilec, ker bi mu preprečil, da ... ker je to nedopustno ... nedopustno ... Lahko bi zbolel, lahko bi padel in se poškodoval, lahko bi ostal invalid ... Samo tako ne! Samo tako ne!

Klokotčeva še vedno hitro diha; obraz Kloko-tca se skremži, tako da najprej izgleda, da bo zajokal, potem pa močno in glasno kihne; Klokotčeva se zdrzne, kakor da bi se ustrašila kihanja, in nehote večkrat ustrelj.

Med streljanjem se spremenijo luči, tako da Klokotec ostane osvetljen, vsi ostali pa se pogreznejo v temo; ptiči začnejo čebljati, slišimo različne vrste ptičev, ki se oglašajo drug za drugim, kakor da bi se pogovarjali; Nekje od zadaj se zasliši jok novorojenčka.

KLOKOTEC

Vedno sem se spraševal: zakaj ptiči pojejo? In ali sploh pojejo? Vrabci, lastovke, sinice ... Kakor da nič ne skrivajo. Kakor da vse, kar mislijo, povejo. Ah, to je neumnost. Mar ptiči mislijo? Če bi mislili, potem ne bi govorili. Saj tudi ne govorijo. Nimajo pameti, da bi govorili. Pojejo. Pojejo kot vsa vesela, nedolžna in neumna bitja. Oh, to živahno čebljanje, od katerega človek zgodaj zjutraj včasih lahko znori. Pi-piiiii! Po-poooo! Krokariji pa ne pojejo. Zato rečemo, da so krokerariji pametni. Kraaaa! In ko reče – kraaaa, se zdi, da je nekaj povedal, a ne vemo, kaj. Pa

tudi golobi ne pojejo. Golobi grulijo. Ampak ko golob gruli, vemo, da gruli neumnost. Gruuu! Gruuu! Kaj to pomeni? Nič. In čuk tudi ne poje. Čuk čuka. Čuuuuk. Čuuuuk. Kaj hoče povedati? Nič? In tako milijone let! Pii-piiiii, pooo-pooooo, kraaaa-kraaaa, kraaa, čuuuuk, čuuuuuk, ciguli miguli. Eno in isto. Ptiči pojejo, krokerariji krakajo, golobi grulijo, čuki čukajo ... In če to delajo milijone let, potem je to ... nič novega. Medtem ko človek ... človek vedno nekaj ... Začne ironično oponašati otroški jok. Uiii ... uiiii ... cvilcviliiiiiii ...

Klokotec izdihne z olajšanjem, se še enkrat usekne in umre.

V Klokotčevo luč stopi Jež. Kakor da iz klobuka izvleče ščepec čarobnega prahu in ga odpihne v publiko. Luč izgine.

Matija Rupel

Matija Rupel, rojen leta 1989 v Trstu, se je leta 2009 vpisal na AGRFT in študij dramske igre zaključil leta 2013 z diplomsko predstavo *Kaligula et al.* Alberta Camusa (r. Tjaša Črnigoj) pod mentorstvom Jožice Avbelj in Jerneja Lorencija. Že med študijem je imel priložnost spoznavati delo v profesionalnih gledališčih, in sicer v SSG Trst, kjer je ustvaril vloge v uprizoritvah *Kobarid, 38 – kronika atentata* Dušana Jelinčiča (r. Jernej Kobal) in v Cankarjevih *Hlapcih* (r. Sebastijan Horvat) ter v koprodukcijski uprizoritvi SNG Drama Ljubljana in SNG Drama Maribor, Jančarjevem *Velikem briljantnem valčku* (r. Diego de Brea). Po študiju je v SNG Drama Ljubljana igral v Camusovi drami *Kaligula* (r. Vito Taufer), nato pa prvič v SNG Nova Gorica z vskokom v *Rokovnjačih* (r. Miha Nemeč) in nato že v več kot desetih vlogah, vse od *Norcev iz Valencije* (r. Nenni Delmestre), Čarovnika iz *Oza*

(r. Miha Golob) do *Pašjona* (r. Vito Taufer). Decembra 2015 je postal redni član našega ansambla in odtlej igral v uprizoritvah *Lepa Vida* (r. Miha Nemeč), *Ljubezen do bližnjega* (r. Jernej Lorenci) in v uprizoritvi *Ondina* (r. Janusz Kica).

Gospa Bovary

Grand Prix predstavi v celoti, 17. Mednarodni festival komornega gledališča Zlati lev, Umag, 2016

Na 17. mednarodnem festivalu komornega gledališča Zlati lev v Umagu je predstava *Gospa Bovary* 11. 7. 2016, osvojila prestižno nagrado strokovne žirije Grand Prix. Žirija v sestavi Vesna Đikanović, Slavica Marin, Dimitrij Sušanj je v utemeljitvi nagrade zapisala:

»Z raziskovanjem globin agonije brez-ciljnega tavanja in spuščanjem v globine zgodbe predstava odpira prostore raziskovanja in izražanja onkraj besed, neizrečenega, odsotnosti namesto prisotnosti, neotipljivega, neobsojajočega, ki na svet gleda s srcem, raziskovanja duše človeka in duše stvari, in nas vodi zdaj k igralcu, zdaj k ogoljenemu gledališkemu mehanizmu, zdaj k načinu pripovedovanja zgodbe, zdaj

k načinu uprizarjanja in k življenju rekvizitov na prizorišču. Z razvejanostjo gledališkega jezika in inovativnostjo razumevanja gradi svet Flaubertovih junakov kot svet večne zdajšnjosti, ki ni opustošil le Emmine in Charlesove duše, temveč tudi dušo modernega človeka ...«

Predstava je dobila tudi drugo najvišjo oceno občinstva.

Vito Weis – zlati lev za igralske kreacije, med drugim tudi za vloži Léona in Rodolpha, 17. Mednarodni festival komornega gledališča Zlati lev, Umag, 2016

Gostujoči igralec Vito Weis pa je prejel nagrado zlati lev za igralske kreacije, med drugim tudi za vloži Léona in Rodolpha v uprizoritvi *Gospa Bovary*.

Marjuta Slamič

Vesna za najboljšo stransko žensko vlogo

Na 19. Festivalu slovenskega filma v Portorožu 17. septembra 2016 je igralka Marjuta Slamič prejela nagrado za stransko vlogo v celovečernem igranem filmu *Nika* režiserja Slobodana Maksimovića, v produkciji Nora Production Group. Strokovna žirija v sestavi Sonja Prosenec, Meta Mazaj, Rado Likon in Jure Maticič je v utemeljitvi zapisala:

»Nagrajena ženska stranska vloga je ključna pri vzpostavljanju razmerja med materjo in hčerko. Ostalim likom v filmu nudi trden oprijem in jim pomaga rasti, zato smo jo kot dovršeno igralsko stvaritev dojeli kot nepogrešljivi del zgodbe.«

Gospa Bovary

S predstavo *Gospa Bovary* Nebojše Pop-Tasića v režiji Yulie Roschina smo 2. junija 2016 gostovali na Drama Festivalu 2016, ki je potekal v SNG Drama Ljubljana. Predstava je 3. julija 2016 gostovala tudi na 17. Mednarodnem festivalu komornega gledališča Zlati lev v Umagu, kjer je prejela dve nagradi.

Postani obcestna svetilka

S predstavo *Postani obcestna svetilka (Srečko Kosovel)* v režiji Andreja Jusa smo 13. junija gostovali v gledališču Atelje 212 v Beogradu, 15. junija pa v Narodnem gledališču Sombor, v Srbiji.

Tartuffe

S predstavo *Tartuffe* J. B. P. Molièra v režiji Vita Tauferja smo 9. avgusta 2016 gostovali na 62. festivalu Splitsko poletje v Splitu na Hrvaškem. Predstavo smo odigrali na dvorišču Hrvaškega narodnega gledališča Split.

Največ mi pomeni sodelovanje, skupno ustvarjanje in doseganje skupnega cilja

Ob upokojitvi Mire Lampe Vujičić

Igralka Mira Lampe Vujičić, Idrijčanka po rodu, članica SNG Nova Gorica, se je z gledališkimi deskami srečala že v gimnazijskih letih. Zvesta jim je ostala štiri desetletja. Začela je v Slovenskem stalnem gledališču v Trstu, zatem pa se po končani akademiji zaposlila v takratnem Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici. Oblikovala je več kot sto vlog in s svojim delom pomembno oblikovala podobo te primorske gledališke hiše.

Na gledališki oder ste stopili v gimnazijskih letih in ga potlej tako rekoč niste več zapustili. V Cankarjevem Pohujšanju v dolini Šentflorjanski ste v Idriji odigrali Jacinto. Je bilo to odločilno, da ste stopili na igralsko pot?

V Idriji so takrat obudili Dramatično društvo in se odločili, da zaznamujejo njegovo 200-letnico. V tem skupnem delu sem izjemno uživala, predvsem zaradi zagnanosti celotne ekipe. Ni pa bilo to odločilno

za mojo igralsko pot. Že v petem razredu osnovne šole sem v spisu o tem, kaj bom počela v življenju, napisala, da bom igralka. V tržaškem gledališču so potrebovali mlado igralko in ko so me videli v vlogi Jacinte, so me povabili na avdicijo. Sprejeli so me in z delom sem začela v sezoni 1970/1971. Po dveh letih pa sem odšla na Akademijo za gledališče, radio, film in televizijo. Če me ne bi sprejeli, nisem imela alternative. Želela in hotela sem postati igralka.

V Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica ste prišli 1976. leta, po končanem študiju. Zakaj prav sem?

Gostovala sem tudi v mariborskem gledališču, toda moja želja je bila Primorska, najbrž zaradi pripadnosti temu prostoru. Mislim, da sem imela veliko srečo in najbrž tudi talent. Zelo veliko sem igrala, zelo različne vloge, z veliko režiserji in veliko vlog mi je ostalo v posebno lepem spominu in so se globoko zapisale vame. To so potrdile tudi nagrade strokovne javnosti in sprejem pri občinstvu. Nekatere pa pač niso izzve-

Striček Vanja
(skupaj z Metko Franko)

Dogodek v mestu Gogi (skupaj z
Božom Vovkom in Silvijem Božičem)

nele v vsej svoji popolnosti. Tako je pri vsakem delu in ustvarjanju.

Svojo igralsko pot ste začeli v dvorani v Solkanu, ki bi, če bi prostor govoril, imela marsikaj povedati. Kakšni so vaši spomini na takratni ansambel, ki se je seveda v vseh teh letih močno prenovil?

Zelo radi se vsi spominjamo solkanske dvorane. Igralski ansambel je bil zelo raznolik. Prišli so igralci iz ptujskega, koprškega gledališča, ob njih pa jedro starejših kolegov, ki so delali že prej v amaterskem gledališču. S prihodom mladih, izšolanih igralcev, odličnih režiserjev, je gledališče začelo svojo strmo razvojno pot. Povsod, na Primorskem in po vsej Sloveniji, so nas zelo radi gledali. Ko sem prišla v gledališče, je le-to imelo kar 32 abonmajev. Veliko smo

gostovali, vendar se mi zdi, da ni bilo tako stresno, kot je dandanašnji.

Ste kot mlada igralka imeli kakšno vzornico?

Prav konkretno ne. Sem pa vedno rada gledala kolege, opazovala, kaj in kako počnejo in se učila od njih. Posebno, ko smo bili v skupni zgodbi na odru.

Delali ste s številnimi režiserji. Kaj je za vas kot igralko najpomembnejše v odnosu med igralcem in režiserjem?

Meni je najbolj pomembno, da režiser ve, kaj želi, in da poteka stalna živa komunikacija. Da se ideja in videnje režiserja in igralca zbližata, da se vse združi v skupno hotenje. Če tega ni, potem mora igralec pač popus-

Mesec dni na kmetih (skupaj z Binetom Matohom)

O, krasni dnevi (skupaj z Milanom Vodopivcem)

titi in svoj del čim bolj korektno opraviti, ne da bi šel preveč proti sebi. Zgodilo se je tudi, da sem zaradi prevelikih razlik v videnju vloge odklonila. Ampak zelo redko.

Igralec se v svojem ustvarjanju srečuje z zelo različnimi vlogami in vsake se je treba lotiti z vso resnostjo in predanostjo. Kaj vam je bližje, komedija, drama ...? Kje se najbolj najdete, ali pa to pravzaprav ni pomembno?

Tako je. Vsi žanri so zanimivi, vsak po svoje, ker vključujejo psihologijo, način obnašanja, skratka svoje zakonitosti. Kako se s tem spopasti, pa je na igralcu. Pri nas imamo običajno do komedije nekoliko mačehovski odnos. Jaz pravim, da je komedijo mogoče narediti brez »šmira«. Žal pa se v to vse manj poglabljamo in želimo smeh na hitro, na prvo žogo,

kot rečemo. Vendar se mi zdi, da se gledališča kljub vsemu vračajo k žlahtni komediji.

Gledališče pred štirimi desetletji, ko ste začeli, in gledališče danes zagotovo nista enaki. Kje vidite vi spremembe, napredek, morda pa tudi kakšen korak nazaj?

Kar zadeva igralca, ima vedno enako delo. Spreminjajo se načini uprizarjanja, režijski pristopi, scenografije ... Igralec pa mora, če želi dobro opraviti svoje delo, prehoditi enako pot, kot jo je moral pred desetletji in zagotovo tudi v bolj oddaljeni preteklosti. Čas pri tem nima posebne vloge.

Ali igralec svoje vloge iz gledališča prenaša tudi v zasebno življenje? Kakšne so vaše izkušnje?

Šest oseb išče avtorja

Ne, ne ... Morda ti pri igranju tako zelo potrebna koncentracija v življenju pomaga, da se v nekaterih situacijah hitreje zbereš in tudi odreagiraš. Vendar mislim, da meni to ne uspeva najbolj, ker me stvari vedno presenečajo. Sicer pa, ko lik študiraš, te ne zapusti niti za trenutek, tudi ko nisi na odru. Zbudi se s tabo, jé s tabo, dela s tabo. Včasih ga moraš prav na silo odgnati, da v siceršnjem življenju lahko komuniciraš kot ti. Liki te spremljajo, ne smeš pa jim dovoliti, da se toliko naselijo v tebi, da zaradi njih izgubiš svoj jaz. V vsak lik se je treba poglobiti, ga preštudirati, nekako vstopiti v njegovo notranjost.

Oblikovali ste več kot sto vlog. Je to kakorkoli oblikovalo, spreminjalo, gradilo tudi vašo osebnost?

Mislim, da ja. Z vsakim tekstom, ki ga prebereš, širiš svoje obzorje, svoje videnje in vedenje o življenju, o svetu. Razmišljajoče približevanje temu, kar je dramatik napisal, mora odpirati nove razsežnosti v tebi.

Za svoje igralske kreacije ste prejeli številne nagrade. Izpolnitev igralca je brez dvoma v tem, da sta on in občinstvo zadovoljna z vlogo, ki jo ustvari. Vendar imajo nagrade svojo težo, saj potrjujejo odlično delo. Kaj vam pomenijo?

Igralstvo je eden tistih poklicev, ki ga ni mogoče normirati. Enostavno ga ni mogoče oceniti s številkami. In zato so odziv občinstva, kritikov in nagrade nekaj, kar ti potrdi, da delaš dobro. Poleg tega pa tudi, ne breme, ampak odgovornost. Po vsaki prejeti nagradi sem še bolj čutila odgovornost, ali

Tramvaj Poželenje (skupaj z Binetom Matohom)

bom z naslednjo vlogo upravičila dobljeno nagrado. Upravičila zaupanje publike. Nagrade so na nek način dvorezen meč, kar pa nikakor ni slabo, ker pomeni spodbudo.

Kako pa se pobrati, če predstava ne nleti na dober odziv?

Mislím, da to nekako že prej več in se pripraví. Pri nas smo včasih rekli ... če odrski delavci pri predstavi stojijo za odrom, bo dobro, če jih pa ni blizu in sliši, da rečejo, »kaj se pa greste?« pa ni dober znak. Ker sooblikujejo predstavo in če jih pritegne, je uspeh zagotovljen.

Pri tako skupinskem delu, kot je v gledališču, je zagotovo bistvenega pomena uigranost in sozvočje vseh. Kako ste v vaši dolgoletni karieri to doživljali vi?

Večinoma tako, kot ste vprašali. Tako s kolegi igralci kot z vsemi ostalimi. V moji naravi ni želje po zvezdnístvu. Največ mi pomeni sodelovanje, skupno ustvarjanje in doseganje skupnega cilja. Mislím, da mi je bilo to dano in da sem tudi sama k temu kaj prispevala. Hvala vsem za ta skupna štiri desetletja.

Pogovarjala se je Ingrid Kašca Bucik

VLOGE V GLEDALIŠČU

Vloge v PDG oz. v SNG Nova Gorica

1976/1977

Cipa, Brendan Behan, *Talec*

1977/1978

Justina, Ciril Kosmač, Janez Povše, *Balada o trobenti in oblaku*

Mirjana Stefanović, Faruk Sokolović, *Striženke*

Mimsey Hubley in **Jean McCormack**, Neil Simon, *Hotel Plaza*

Bubili, Novak Novak, *Gugalnik*

1978/1979

Dina, Luigi Pirandello, *Kaj je resnica?*

Sofija Aleksandrovna, Anton Pavlovič Čehov, *Striček Vanja*

1979/1980

Zbor, Ion Druce, *Največja svetinja*

Hana, Slavko Grum, *Dogodek v mestu Gogi*

Žena z otrokom, Bertolt Brecht, *Prividi Simone Machard*

Maruška, Jože Snoj, Emil Aberšek, *Avtomoto mravlje*

1980/1981

Joanne, David Hare, *Molči in bodi lepa*

Julija, **Protejeva ljubimka**, William Shakespeare, *Dva gospoda iz Verone*

1981/1982

Lizaveta Bogdanovna, Ivan Sergejevič Turgenjev, *Mesec dni na kmetih*

Agika, Istvan Örkény, *Totovi*

Biba, Andrej Hieng, *Zakladi gospe Berte*

1982/1983

Kresida, William Shakespeare, *Troilus in Kresida*

Ona, Peter Turrini, *Lov na podgane*

Poslušalka, **Potnica**, Dimitrij Rupel, *Pošljite za naslovnikom*

Alojz Gradnik, *Poslednji gost*

Groba, Marin Držić, *Skopuh*

1983/1984

Gospodična Werdenfels, **doktorandka**, **očalarica**, Thomas Bernhard, *Po vseh višavah je mir*

Kneginja Irina Vsevolodovna, Stanislaw Ignacy Witkiewicz, *Čevljarji*

Malina, Jordan Plevneš, *Ergon*

1984/1985

Pastorka, Luigi Pirandello, *Šest oseb išče avtorja*

Helga, Franz Xaver Kroetz, *Ne krop ne voda*

Don Kihotova oskrbnica, Mihail Bulgakov, *Don Kihot*

1985/1986

Simka, **vdova topniškega majorja Adžića**, Ljubomir Simović, *Potujoče gledališče Šopalović*

Ženska, Pier Paolo Pasolini, *Orgija*

Druga cipa, Bertolt Brecht, Kurt Weill, *Opera za 3 groše*

Matilda, Fulvio Tomizza, *Idealist*

1986/1987

Suzana, Peter Turrini, *Ta nori dan*

Sabina, Peter Barnes, *Rdeči nosovi*

Mlada Gertruda in **Golo dekletje na severnem medvedu**, Lukas B. Suter, *Spelterini se dvigne*

1987/1988

Gospa Prentice, Joe Orton, *Kaj je videl batler Glasna Marta*, Gregor Strniša, *Ljudožerci*

1988/1989

Sostrata, Niccolò Machiavelli, *Mandragola*

Magdalena, Sergej Verč, *Evangelij po Judi*

Ni tako slabo kot zgloda (skupaj z Ivom Barišičem)

Žeparka, Sestra, Edmond Rostand, *Cyrano de Bergerac*

1989/1990

Hannah Llewellyn, Alan Ayckbourn, *Razglašeni zbor*

Vilma, znanstvenica, Václav Havel, *Skušnjava*

Margarita Ivanovna Peresvetova, Nikolaj Robertovič Erdman, *Samomorilec*

Neža, Dane Zajc, *Voranc*

1990/1991

Leontina, Pierre de Marivaux, *Zmagoslavje ljubezni*

Gospa Borinova, Ferdo Kozak, *Vida Grantova*

1991/1992

Winnie, Samuel Beckett, *O, krasni dnevi*

Blanche, Tennessee Williams, *Tramvaj Poželenje*

1992/1993

Placida, žena Flaminia Ardentija, Carlo Goldoni, Werner Fassbinder Rainer, *Tico-Taco bar*
Ga. Alfonzina de Cocuville, Roger Vitrac, *Volkodlak*

1993/1994

Mati prednica Anunciata, Dominik Smole, *Krst pri Savici*

Kate, Alan Ayckbourn, *Norčije v spalnicah*

1994/1995

Klevstrata, Tit Macij Plavt, *Kazina*

Gospa Toynbee, Howard Barker, *Ljubezen dobrega moža*

Eva, Aldo Nicolaj, *Ni bila peta, bila je deveta*

1995/1996

Marija, Carmelova žena, Roberto M. Cossa, *Nona*

Orkester Titanik (skupaj z Iztokom Mlakarjem, Gorazdom Jakominijem, Primožem Pirnatom in Brankom Ličenom)

Meg, Sam Shepard, *Misel lažnivka*
Donna Sophia Aldesca, Peter Barnes, *Zaton sonca in slave*

1996/1997

Kraljica Margaret, vdova po Henryju Šestem, William Shakespeare, *Kralj Richard Tretji*

Amalija Cigler, Vinko Möderndorfer, Štirje letni časi

1997/1998

Judith Sefton, Peter Barnes, *Ni tako slabo kot zgleda*

Gospa Leimgruber, Ödön von Horváth, *Sodni dan*

1998/1999

Apotekarica, Bertolt Brecht, *Gospod Puntila in njegov hlapec Matti*

Edna Edison, Neil Simon, *Jetnik Druge avenije*
Kraljica, Matija Logar, *Kralj v časopisu*

1999/2000

Mama, Bernard-Marie Koltès, *Roberto Zucco*

2000/2001

Antoinette Diderot, Eric-Emmanuel Schmitt, *Libertinec*

2001/2002

Angelica Kralj, Zoran Hočevar, *M te ubu!*

Irina, Anton Pavlovič Čehov, *Tri sestre*

Gospa Tereza, Slavko Grum, *Dogodek v mestu Gogi*

Tetka Pletka, Romana Ercegovič, *Pingvin Cofek*

2002/2003

Lord Muell, Grigorij Gorin, *Kean IV*

Kaj je resnica? (skupaj z Gorazdom Jakominijem)

Gospa Lukas, Sue Townsend, *Skrivni dnevnik Jadrana Krta*

2003/2004

Vera Rouseva, David Edgar, *Oblika mize*
Teta Santa Azzara, Luigi Pirandello, *Seminčè*

2004/2005

Hana, njegova žena, Ivan Cankar, *Kralj na Betajnovi*
Rdečearmejka, Babuška, Mati, Persefona, Srečko Fišer, *Medtem*

2005/2006

Nova učenka, Gazdarica in Ona, David Ives, Borut Gombač, *Zanke male fantastike* (Tri enodejanke)
Žana, Biljana Srbljanović, *Kobilice ali Moj oče igra loto*

2006/2007

Ljubka, Hristo Bojčev, *Orkester Titanik*
Teta Malka, Srečko Fišer, *Prihodnje, odhodnje*

2007/2008

Mati, Brata Presnjakov, *V vlogi žrtve*
Gospa Čebohin, Raymond Queneau, *Cica v metroju*

2008/2009

Mamka, Andrej E. Skubic, *Neskončni šteti dnevi*

2009/2010

Marina, stara pestunja, Anton Pavlovič Čehov, *Striček Vanja*
Gospa Frola, Luigi Pirandello, *Kaj je resnica?*

2010/2011

Jocelyne, Carole Fréchette, *Sobica na vrhu stopnišča*

Koby, Friedrich Dürrenmatt, *Obisk stare gospe*

2011/2012

Lyn, Tamsin Oglesby, *Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset*

Jeranova mati, Ivan Cankar, *Hlapci*

2012/2013

Rita, Tommaso Santi, *Ljudožerski ples*

2013/2014

Mati, Tom Stoppard, *Po Magrittu*

2015/2016

Jelena Sergejevna, Ljudmila Razumovska, *Draga Jelena Sergejevna*

Neda R. Bric, *Fabiani – umetnost bivanja*

SSG Trst (pred študijem na AGRFT)

1970/1971

Anjutka, Lev N. Tolstoj, *Moč teme*

Tinkara, Janko Moder, *Kekec*

Ana, Branislav Nušič, *Kaj bojo rekli ljudje*

Dekle (zbor), Dominik Smole, *Antigona*

Hišna, Vitaliano Brancati, *Raffaele*

Zaključna prireditev v počastitev 25-letnice SSG Trst

1971/1972

Raznašalka časopisov, Bertolt Brecht, *Bobni v noči*

Trnuljčica, Saša Škufca, *Trnuljčica*

Eunice, Tennessee Williams, *Tramvaj Poželenje*

Nedožno dekle, Sergej Verč, *Ko luna škili z desnim očesom in jaše veliki voz*

AGRFT

1974 **Klara**, Miroslav Krleža, *Leda*

1975 **Kraljica**, William Shakespeare, *Hamlet*

1975 **Kresida**, William Shakespeare, *Troilus in Kresida*

1975 **Sonja**, Anton Pavlovič Čehov, *Striček Vanja*

1975 **Lucky**, Samuel Beckett, *Čakajoč na Godota*

1975 **Agneza**, Jean Baptiste Poquelin Molière, *Šola za žene*

1976 **Alison Porter**, John Osborne, *Ozri se v gnevu*

SNG Drama Maribor

1976/1977 **Darja**, Stefan Reisner, *Saj si vendar punca*

SSG Trst

2003/2004 **Marija**, Marij Čuk, *Razpoka v krogu*

Zunajinstitucionalni projekti

1993 **Olimpia, Diomira, Francesca, Gioconda**, Aldo Nicolai, *Veselje do življenja*, spčetka avtorski projekt Mire Lampe-Vujičić, pozneje kot produkcija PDG

1994 **Pat**, William Mastrosimone, *Skrajnosti*, Primorski poletni festival, Koper

2001 **Vdova**, Jean Claude Danaud, *Žensko ročno delo*, Društvo, M'oder, Bilje

VLOGE NA FILMU IN TELEVIZIJI

1976 **Vdovstvo Kroline** Žašler, Viba film

1994 **Tantadruj**, RTV Slovenija

2000 **Lesi se vrača**, A Atalanta – Ljubljana

2004 **Žena kinooperaterja**, *Desperado Tonic*, Vertigo, RTV Slovenija, VPK

2006 **Darinka**, *Hej, tovariši*, AGRFT

2007 **Gospa**, *Osa*, ARGFT in RTV Slovenija

2008–2011 **Lepo je biti sosed**, *Perfo Produkcija za Pro Plus*

2010 **Črni bratje**, RTV Slovenija

2013 **Mati kadilke**, *Prekleta tanka linija*, IMC 2007

Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset (skupaj s Tejo Glažar)

VLOGE V RADIJSKIH IGRAH

Radio Slovenija

1985 Pavle Jakopič, *Obtoženi ste, Amor*

1989 Slobodan Turlakov, *Norec*

Radio Trst

1970 **Mladenka**, Aristofanes, *Zborovavke*

1970 **Claretta**, Nicola Manzari, *Igra v štirih*

1971 Piero Chiara, Giorgio Pressburger,
Most pri Queensboru

1971 Scipio Slataper, *Moj Kras*

1972 **Filomena**, Ignazio Silone, *Fontamara*

1972 Slavko Grum, *Josipina*

1994 Marguerite Duras, *Ljubimec* (roman v nadaljevanjih)

NAGRADE

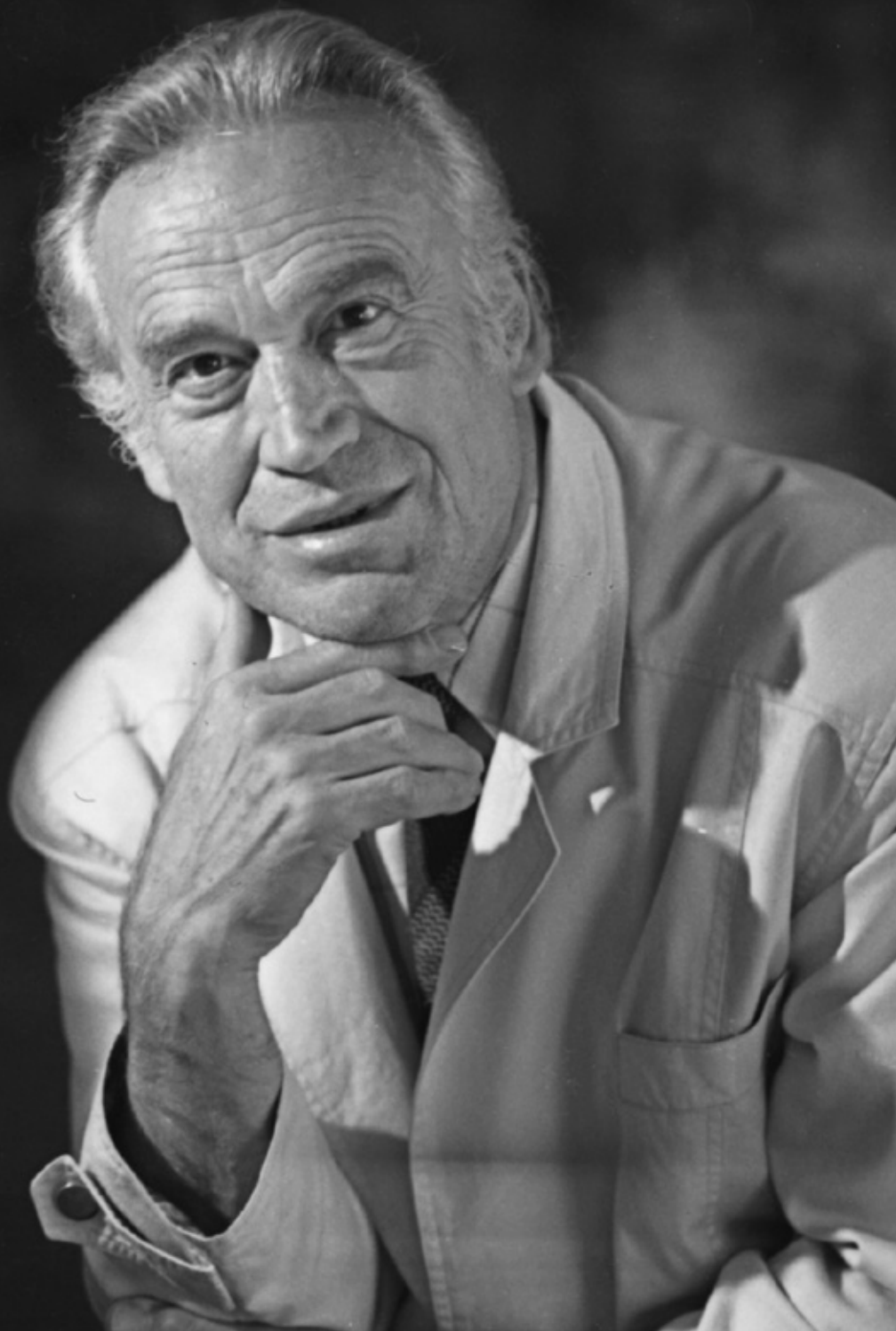
1983 **Borštnikova nagrada z diplomom** za dramsko igro za vlogo Nje v uprizoritvi *Lov na podgane*, 18. Borštnikovo srečanje, Maribor

1985 **Bronasta vrtnica** za ansambelsko igro v uprizoritvi *Ne krop ne voda*, 1. Srečanje gledališč Alpe Jadran, Nova Gorica

1985 **Borštnikova nagrada z diplomom** za dramsko igro za vlogo Pastorka v uprizoritvi *Šest oseb išče avtorja*, 20. Borštnikovo srečanje, Maribor

1990 **Priznanje MO Nova Gorica** za umetniške dosežke in stvaritve

2002 **Nagrada Sklada Staneta Severja** za vloge Angelce v uprizoritvi *M te ubu!*, Irine v uprizoritvi *Tri sestre* in Gospe Tereze v uprizoritvi *Dogodek v mestu Gogi*

Sandi Krošl

Ko sem slišal, da nas je zapustil Sandi Krošl, se mi je sam od sebe začel odmotavati trak melanholičnega spomina. Navsezadnje sva prišla v novogoriško gledališče tako rekoč drug za drugim (on – skupaj z Marjanco – sicer leto dni za mano; vendar sem bil jaz zelenec, on pa ena od ikon slovenskega gledališča in filma). Kar nekaj te ceste smo potlej prehodili skupaj. Vprašal sem se: kolikih postaj se spomnim na pamet, ne da bi pogledal arhivske podatke?

Spomnil sem se mnogih, in prav živo. Ena prvih goriških vlog, Turrini, Jožef in Marija. Romanca z lastno ženo. Lepa. Sandi, igralec stare šole, predvojna generacija. Visok. Možat. Artikuliran. Jasen v besedi in gesti. Retoričen, so rekli tisti, ki so radi gojili spopad generacij. A si ob njem lahko empirično ugotovil, da zna biti retorika prav dobra stvar. (In da se nad govorniškimi veščinami najbolj zmrdujejo tisti, ki jih ne obvladajo.) Naprej. O'Neill, Dolgega dneva potovanje v noč. Figura iz železnega repertoarja realistične drame dvajsetega stoletja, izklesana z vsemi razpokami vred. Bernhard, Komedijant. Praktično monodrama. Maniakalno duhovita. Sandi po svojem igralskem naturelu ni bil komik, a je, kakršen je bil, tako malce oglat in obešenjaški, lahko odlično deloval tudi v komediji. Dušan Mlakar je znal uglasiti tudi to njegovo struno. Pa tudi Mile Korun: Strniševi Ljudožerci, Sandi in Bine, fantastični par »grozljivih klovnov«. Spet na serozni strani: oče v Pirandellovih

Šestih osebah, govorec za pravice najbolj brezpravnih. In na obeh straneh govorec za pravice do iluzije o lepšem svetu: Bulgakov, Don Kihot. Med monumentalnimi podobami najmonumentalnejša in tudi najbolj poetična, s Sočo v ozadju.

Navsezadnje, malo za moj lonček, Tistega lepega dne. Sandi že v penziji, a še v odlični formi, Stari Padar, ki na oknu s puško nagnja črnosrajčne serenadarje.

Koliko spomina je to! Hvala, Sandi!

Srečko Fišer

Klavdija Figelj

Grunfdesign 1976–2016

Ob 40. obletnici ustvarjalnega sodelovanja umetnika Branka Drekonje s SNG Nova Gorica

Gledališki vravec ga je v temne dvorane novogoriškega teatra poklical leta 1976, prišel je kot rekviziter pri *Stekleni menažeriji* Tennesseeja Williama v režiji Janeza Povšeta. Ostal je tri leta, nakar se je vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani. Študiral je pri Kiarju Mešku, poleg slikarstva tudi scenografijo in kostumografijo. A ni bilo dolgo, ko so ga poklicali nazaj v Novo Gorico, tokrat direktor Primorskega dramskega gledališča Sergij Pelhan, ker je novemu rekviziterju (slikarju Slavku Furlanu) podelil rdeči karton. »Potem se je začelo scensko delo, barvanje, pleskanje, kiparjenje, kaširanje, rezanje, oblikovanje rekvizitov. V Novi Gorici tedaj niso bili ravno najboljši pogoji, pa sem delal tudi za druga gledališča, največ za Mladinsko gledališče v Ljubljani,« se spominja. Pogosto je bil tesen sodelavec ansambla, vedel je za vsako nianso v dramskem besedilu, da jo je potem znal prenesti v barvo in material. Besedila je znal skoraj na pamet.

Delal je z večino slovenskih gledaliških režiserjev, k vsaki predstavi je prispeval kakšen detajl. V spominu mu je ostala Sveltinova Šeherezada v režiji Tomaža Pandurja (SMG, 1989), ki je triumfalno obkrožila svet, in znameniti Genetov *Balkon* v režiji Janeza Pipana (SMG Ljubljana, 1988), za katerega

je moral marmorirati celo dvorano. Meni, da se njegovo delo meri v kvadratnih metrih poslikav in pleskanja ter v kubičnih metrih obdelanega stiropora. Rad je delal kot obrtnik, po naročilu, tako kot mojstri pred renesanso, od časa do časa pa so ga podpisali v ustvarjalno ekipo kot avtorja. Tako je kot slikar podpisan pod predstavo *Ljubezen dobrega moža* (PDG Nova Gorica, 1995), za katero je ustvaril tudi zanimivo avtorsko delo – skulpturo kocke iz zemlje, v kateri je bilo videti ostanke prve svetov-

Zlato zelje

Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset

ne vojne, granate, čevlje, puške, naboje. Na zgornji ploskvi je rasla trava. Kot oblikovalec scenskih dodatkov je bil podpisan tudi v predstavi *Stari ko zemlja, kakšnih petinštirideset* (SNG Nova Gorica, 2012). Ko je želel kot scenski slikar na Ministrstvu za kulturo zaprositi za status samozaposlenega, so mu rekli, da je tako delo premalo kreativno za status državnega umetnika s plačanimi prispevki.

Po tridesetih letih izdelovanja mask za morščanski pust, ki je svojo slavo desegal prav zaradi Brankovih mask, so naročila za maske začela prihajati tudi iz gledališč. Njegove so bile živalske maske (zajec, lisica, jelen) v Shakespearovemu *Macbethu* (SNG Drama Ljubljana, 2016), v režiji Igorja Pisona, kot avtor mask je naveden v gledališki produkciji *Hamlet pa pol* (Cankarjev

dom, 2016) v režiji Jake Andreja Vojevca.

Branko Drekonja je samostojno podpisal tri scenografije: leta 1985 je v PDG Nova Gorica postavil scenografijo za delo Borisa A. Novaka *V ozvezdju postelje*, ki ga je režirala Helena Zajc. Leta 1995 je prav tako v PDG Nova Gorica oblikoval sceno za predstavo *Kazina* Tita M. Plauta v režiji Kajtje Pegan ter leto zatem še scenografijo v SSG Trst za predstavo Josipa Tavčarja *Pekel je vendar pekel*, ki je nastala v režiji Marka Sosiča. Za ta podpis je moral izdelati vrata v pekel: zahtevna naloga, ki so se je pred njim upali lotiti le tako veliki mojstri, kot je bil Auguste Rodin.

Če smemo imenovati katero njegovo delo izstopajoče, potem naj bo to, vsaj v simbolnem smislu, Groharjev macesen v naravni

Križani

Slovenski impresionisti in njihov čas 1890–1920

velikosti. Branko ga je izdelal na povabilo scenografke Mete Hočevar ob razstavi *Slovenski impresionisti in njihov čas 1890–1920*, ki je bila leta 2009 v Narodni galeriji v Ljubljani. Čeprav to ni bilo Brankovo avtorsko delo, ostaja podoba Groharjevega macesna za slovenski narod vsaj tako pomembna kot Dantejev *Pekel* za Italijane.

Poleg tega, da je scenski ustvarjalec, je Branko tudi slikar (njegove freske z bibličnimi prizori krasijo marsikatero klet), kipar (njegov *Križani* še vedno stoji v Drežnici, kocka zemlje z ostanki predmetov prve svetovne vojne pa v trdnjavi Kluže), risar (*»včasih mi paše vleči linijo, pa kar ti pade na pamet,«* in na pamet mu padejo razvratne muze), stripar (ko pišejo zgodovino slovenskega stripa, je vedno zraven, naveden z zbornikom *Strip je orožje, vzemi ga v roke,*

ZSMS Nova Gorica, 1988), lutkar (izdelal je škrate za predstavo *Nevenke Vrančič*), pri filmu *Zvenenje v glavi* je pleskal, slikal in patiniral, na razstavi ob njegovi 40. obletnici delovanja v gledališču, ki je ta hip na ogled v SNG Nova Gorica, pa se predstavlja z instalacijo.

Če je pomen umetniške instalacije, kot se je oblikovala v 20. stoletju (in to prav skozi zgodovinske avantgarde z gledališčem, baletom, koncerti), razpiranje umetniških disciplin, kopičenje različnih paraumetniških materialov, opuščanje institucionalnih prostorov, odločanje za efemerno, potem je Branko na tej poti. Danes pri instalacijah igra vedno večjo vlogo tehnologija, dela so narejena *in situ*, danes je instalacija mesto refleksije o »okviru«, v katerem se ustvarjalec pokaže in ima gledalec sam po-

membno vlogo. V katerem okviru govori Branko, v nadaljevanju pojasnjuje njegov grunfdesign oziroma grunffilozofija.

»Življenje je kruto, poskrbimo, da táko tudi ostane.« (I. V. Feo)

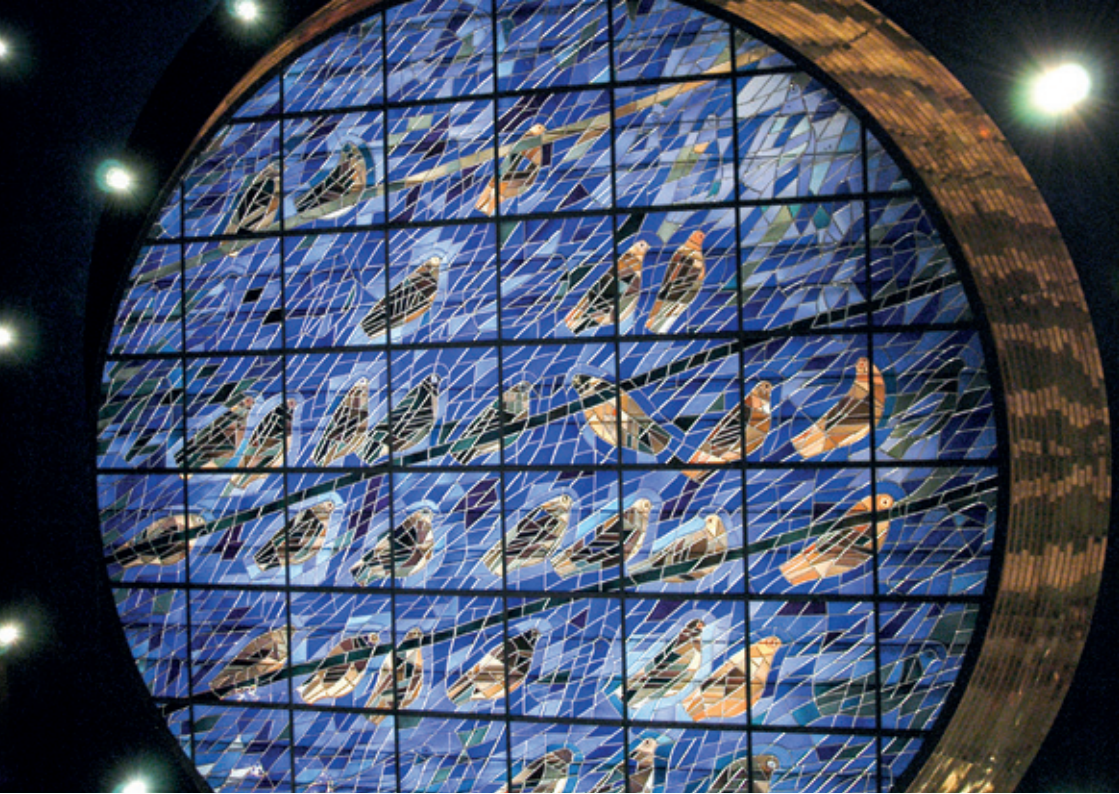
Grunfdesign izhaja iz grunffilozofije. Grunffilozofija izhaja iz znamenitega črnohumornega stripa Alan Ford (Teofil Pančić, geslo Alan Ford, *Leksikon YU mitologije*, Beograd, 2005, 36), ki je mladino od sredine sedemdestih z okrutno ironijo in sarkazmom družbenih marginalcev opozarjal, da življenje tam zunaj ni praznik. Grunf je eden od junakov zloglasne skupine TNT, »nemški polidiot z nacistično preteklostjo«, čigar izjave krasijo marsikateri zid naše bivše skupne domovine, v kateri je za časa »sladkega zastoja demokratičnega razvoja« Alan Ford našel humus za svoj razcvet. Branko se tu vključuje s svojo držo, ki zagovarja princip diletantskega optimizma, čeprav je pri svojem delu vse prej kot diletant. A drža je drža! Raje diletantski optimist kot profesionalni pesimist. Pri prvem namreč obstaja velika želja. Želja nekaj narediti iz nič. In ta želja obstaja že iz otroštva, je trdno zasidrana, konceptualno utemeljena.

Torej, ko se Branko obrača v otroštvo, se spominja, da so bili glavna igrata in zabava ostanki iz prve svetovne vojne. Še desetletja kasneje je iz koščkov granat, eksplozivnih cevi in drugega materiala izdeloval uporabne predmete, vaze, svečnike, križe. Ustvaril je, zvaril skulpturo *Križanega*, ki danes opominja slehernika, ki se poda na pot miru skozi Drežnico. Tudi prvi fotoaparati si je izdelal sam, iz škatlice vžigalic, namesto filma zavil trak iz papirja, na katerega je narisal prizore neke zgodbe. V bistvu strip.

»Če nimaš originala, imej vsaj približek.«

Znano je, da človek vidi tisto, kar želi videti. »Na splošno je odnos pogleda do tistega, kar hočemo videti, odnos slepila,« nas opozarja Lacan (Jacques Lacan, Štirje temeljni koncepti psihoanalize, Ljubljana 1996, 97). V likovni umetnosti imamo izraz *trompe l'ocil*, prevara za oko. Ko se je namreč na eni od vaj režiser sprehodil v zaodreje in na mizi videl zajeten kos mesa, ki ga je Branko naredil iz stiropora, ga je velel dati v hladilnik. Kako znana zgodba iz sveta slikarstva! Recimo tista o mladem Giottu, ki je delal kot vajenec v Cimabuejevem ateljeju in nekega dne na nos enega od mojstrovih upodobljenecv iluzionistično naslikal muho. Naslednje jutro jo je mojster s cunjjo želel prepoditi in šele nato spoznal prevaro.

A prevara ni nujno negativna. Teoretik, filolog iz 17. stoletja Franciscus Junius govori o »sladki zapeljivosti podobe« in o tem, kako »naša srca razumsko in spontano hrepenijo, da bi jih podoba zapeljala in prevarala.« (Jure Mikuž, *Pogledati – gledati, videti – uvideti, zgodovinsko-antropološke študije*, Ljubljana 2011, 125). Podobno se izrazi Jean Genet v *Balkonu*, ko govori, da je ves svet oder in hiša slepil, ki smo jim podvrženi vsi. Vanj vstopamo, da bi našli iluzije ...

Vladimir Makuc

Posvetilo

Uprizoritev *Zakaj ptiči pojejo* posvečamo umetniku Vladimirju Makucu, rojenemu leta 1925 v Solkanu in umrlemu junija 2016. Je eden najvidnejših slovenskih likovnikov, slikar, grafik in kipar, umetnik izrazito osebne-ga poetičnega sloga in eden najpomembnejših interpretov slovenskega kraškega okolja. Veliko je razstavljal doma in v tujini ter prejel vrsto nagrad, med njimi malo in veliko Prešernovo nagrado, Jakopičevo in Župančičevo nagrado ter glavno nagrado na bienalu slovenske grafike. Leta 2015 ga je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor odlikoval s srebrnim redom za zasluge.

V SNG Nova Gorica je ustvaril stropni barvni krožni vitraž s pticami, ki krasí strop velike dvorane.

»Slikarjev pogled na sliki je zrenje spokojne-ga, s svetom sprijaznjene-ga ustvarjalca, ki se frontalno vgraviran v zemeljski krog kot brez-časen človeški hieroglif, obdan s pticami in z geometrično prekrizanimi rokami pod glavo, v življenjski zrelosti ne meni za vsakodne-vne pritlehnosti in tegobe, marveč se v svoji mod-rosti in svobodi prepušča le še potem Sonca in planetov.« (Milček Komelj)

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica / Slovene National Theatre Nova Gorica

Trg Edvarda Kardelja 5, 5000 Nova Gorica, Slovenija / Slovenia

+386 5 335 22 00, +386 5 302 12 70 Faks / Fax

info@sng-ng.si, www.sng-ng.si

Direktorica / General Manager

Maja Jerman Bratec maja.jerman-bratec@sng-ng.si +386 5 335 22 10

Poslovna sekretarka / Business Secretary

Barbara Skorjanc barbara.skorjanc@sng-ng.si +386 5 335 22 10

Dramaturginji / Dramaturgs

mag. **Ana Kržišnik Blažica** ana.krzisnik@sng-ng.si +386 5 335 22 15 in / and

Martina Mrhar martina.mrhar@sng-ng.si +386 5 335 22 09

Lektor / Language Consultant

Srečko Fišer srecko.fiser@sng-ng.si +386 5 335 22 02

Dramaturginja in vodja AMO / Dramaturg and Chief of AMO

Tereza Gregorič tereza.gregoric@sng-ng.si +386 5 335 22 01

Odnosi z javnostjo / Publicity Manager

Dominika Prijatelj dominika.prijatelj@sng-ng.si +386 5 335 22 50

Organizatorica / Organizer

mag. **Barbara Simčič Veličkov** organizacija@sng-ng.si +386 5 335 22 04

Vodja računovodstva / Chief Accountant

Goran Troha Žvokelj g.troha-zvokelj@sng-ng.si +386 5 335 22 07

Tehnični vodja / Technical Director

Aleksander Blažica aleksander.blazica@sng-ng.si +386 5 335 22 14

Blagajna / Box Office

+386 5 335 22 47 blagajna@sng-ng.si

vsak delavnik / workdays 10.00–12.00 in / and 15.00–17.00

ter uro pred pričetkom predstav / and an hour before each performance

Član Evropske gledališke konvencije

Pobudnik gledališkega združenja NETA – New European Theatre Action

Sponzor

Medijski sponzor

Gledališki list SNG Nova Gorica (letnik 62, številka 1)

Izdajatelj SNG Nova Gorica, predstavnica Maja Jerman Bratec

Urednica mag. Ana Kržišnik Blažica

Uredništvo Srečko Fišer, Tereza Gregorič, Martina Mrhar

Lektor Srečko Fišer

Fotografije Jaka Varmuž (str. 6, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 18, 20, 51, naslovnica),

Foto atelje Pavšič - Zavadlav (str. 50, 56, 57, 58, 59, 61, 62, 63, 65, 66),

Manja Zore (str. 53), Damir Ipavec (str. 54), arhiv Branka Drekonje (str. 69, 70, 71, 73).

Oblikovanje Blaž Erzetič

Prelom in tisk A-media

Naklada 600

ISSN 1581-9884

Dejavnost SNG Nova Gorica financira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

Cena publikacije je 2 evra.

